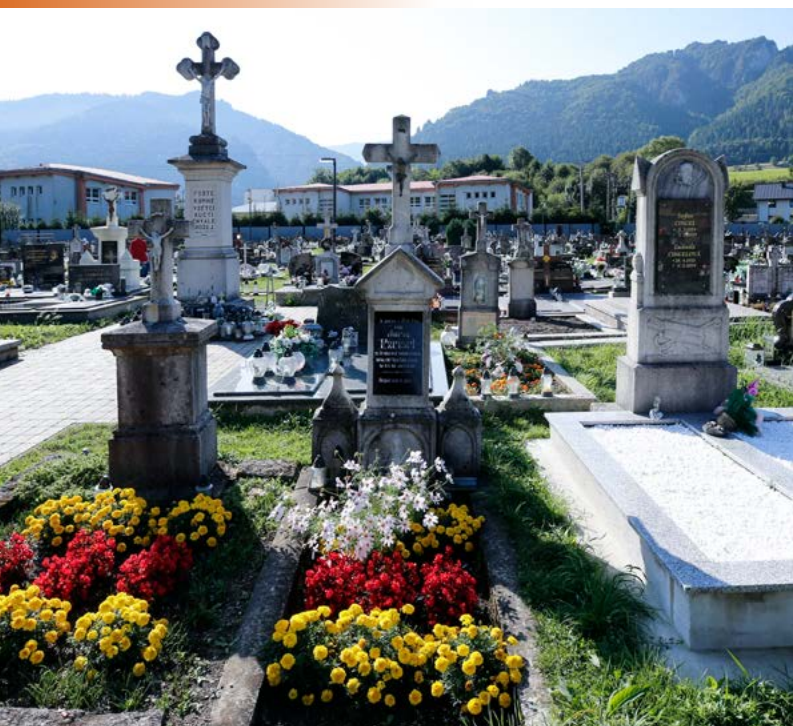

TERCHOVÁ

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV
ROČNÍK 36, 4/2025, CENA 2,00 €
WWW.TERCHOVA.SK, ISSN 1338 - 8827
FOTO FRANTIŠEK MUCHA

100. VÝROČIE ZALOŽENIA DHZ V TERCHOVEJ

Čas

Povedal som životu: „Chcel by som počuť hovoriť smrť.“
A život prehovoril trochu hlasnejšie a povedal: „Teraz
ju počuješ!“ (Chalíl Džibrán)

Prichádza jeseň. Vždy potichu, akoby nechcela ni-
koho vyrušiť... Stromy vyzlečú svoje farby, rozlúčia sa s lis-
tami a vietor ich unesie niekde do neznáma, aby sa vrátili
do zeme a pripravili pôdu pre nový život, lebo nič na tomto
svete netrvá večne a každá chvíľa má svoju jedinečnú hod-
notu. Hory zahaluje hmla a cintorín vonia vlhkom hlinou
zmiešanou so spomienkami, dymom zo sviečok a jemným
smútkom, ktorý v nás prebúdzá pocit pominutelnosti.
Pominutelnosti, ktorá dáva životu jediný raz jedinečnú
hodnotu. Dúfame, veríme, že smrť nie je koniec, ale pre-
mena, most medzi tým, čo bolo, a tým, čo ešte len príde.
Práve v tomto okamihu je cítiť prísľub nového začiatku.

Podvedome spomalíme. Svetlá sviečok, ako more
drobných hviezd, horia za tých, čo už medzi nami nie
sú. Dialóg s večnosťou, chvíľa, keď si uvedomujeme, že
všetko, čo bolo, žije teraz v nás. Spomíname na tých, ktorí
nám chýbajú – na rodičov, starých rodičov, súrodencov,
priateľov, deti... Spomíname na tých, ktorí tu kedysi boli

Myšlienka na tento čas

**NIEKTORÝCH ĽUDÍ
SPOZORUJEŠ AŽ POTOM,
KEĎ ODÍDU...**

**Kamil Peteraj
(80. výročie narodenia)**

s nami. Ich hlas už nepočuť, ale ich stopa ostala v našich
spomienkach, v skutkoch, ktoré vykonali, a hlavne v láske,
ktorú nám darovali. Iba vďaka nim sme tým, kým sme.

Čas, ktorý zanecháme pri hrobch našich najbliž-
ších, je poďakovaním a zároveň výzvou, aby sme si vážili
jeden druhého, kým ešte kráčame spolu po ceste života,
uvedomujúc si, že sme pútnici na tejto zemi. Že život nie
je samozrejmosť, ale dar. Avšak najväčším darom, ktorý
môžeme niekomu dať, je náš čas. Pretože keď niekomu
darujeme svoj čas, darujeme mu kúsok svojho života, ktorý
už nikdy nevrátíme. Oživme tak v spomienkach všetkých,
čo odišli na večnosť, a podelme sa s naším časom so svo-
jimi najbližšími. Podajme ruku, povedzme viac dobrých
slov, darujme úsmev, kým sme tu, kým ešte máme ČAS.

Juraj Ondruš
zástupca starostu obce
FOTO František Mucha

VYDÁVA
Miestne kultúrne
stredisko Terchová,
ul. sv. Cyrila a Metoda
č. 96, 013 06 Terchová

IČO VYDAVATEĽA
00364 886

ŠÉFREDAKTOR
Ján Miho ml.

REDAKCIA
Alena Cingelová,
Mgr. art. Adriána
Ondrušová

REDAKČNÁ RADA
Mgr. Peter Cabadaj,
Rudolf Patrnciák,
Ing. Marián Zajac,
Ing. František Kadaš,
František Mucha,
Mgr. Renáta Opalková

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
Mgr. Peter Cabadaj

TLAČ
Varínska tlačiareň,
Varín

GRAFICKÁ ÚPRAVA
Mgr. art. Adriána
Ondrušová

ADRESA REDAKCIE
MKS Terchová, tel.
č. 041/5695 129,
0911 924 189,
mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová,
tel. č. 041/5695 138,
terchova@terchova.sk

EVIDENČNÉ ČÍSLO
3548/09
ISSN 1338-8827

Vyšlo v októbri 2025

Obsah

2	ÚVODNÍK Čas	25	ĽÚTORIADKY Za Vojtechom Brázdovičom Spomienka na Ilčika	34	RECEPTY NA TENTO ČAS Svadby tiež prechádzajú cez žalúdok
4	FARSKÉ LISTY Milí terchovskí farníci, Kríž na Oravcovom Laureátky Cyrilo- metodskej knihy 160. výročie narodenia kňaza Juraja Czeisela Obnova kríža pod osadou Pantákovia Oslavy svätého Huberta	26	OSOBNOSTI TERCHOVEJ (106.) Marek Repáň	35	NEUNIKLO NAŠEJ POZORNOSTI Eliška Moravcová očarila v Poľsku
8	SERIÁL Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine (LXXXIV., LXXXV.)	28	DO VAŠEJ POZORNOSTI Jubilejný 10. ročník detských rybárskych pretekov Horolezecká legenda na Chate pod Lampášom Lenka Poláčková v Terchovej Požiar v Jánošíkovom dvore v Zázrivej	36	ZŠ S MŠ ADAMA FRANTIŠKA KOLLÁRA Zo života školy
10	UDIALO SA Jánska vatra Jánošík v Japonsku Úspešný štart do nového školského speváckeho roka Jánošíkovská tradícia	30	UDIALO SA 13. pamätný výstup na Veľký Rozsutec Výstup Titusa Zemana na Veľký Kriváň	38	ŠPORT 6. ročník Cyrilo- metodského futbalového turnaja Beh na Poludňový grúň 2025 Ženatí verzus slobodní Letný futbalový kemp Stolnotenisová družba na úrovni Za Jánom Stašom Nová výzva v kolíske futbalu Septembrová tradícia Z futbalového archívu Za Štefanom Adamovským
13	JÁNOŠÍKOVE DNI 2025 Plastiky Štefana Hudeca Stručné zhodnotenie festivalu Na Oblaz sa vrátila šibenica Čím viac Jánošíkových dní, tým viac skvelého folklóru Slávnosť udeľovania ocenení	32	CSS TERCHOVÁ INFORMUJE Zo života Centra sociálnych služieb Terchová	44	INFOSERVIS
18	CYRILOMETODSKÉ DNI 2025 Niečo o vozičkároch, niečo o novinách Terchová				
19	JUBILEUM Jubileá v redakcii Sto rokov DHZ v Terchovej Ján Patrnčíak: Polstoročie v službách terchovskej muziky				
24	PRIŠLO NA NAŠU ADRESU Obecné noviny Terchová Ďakujeme, Terchovci!				

FOTO Rudolf Patrnčíak

KRESBA Milan Opalka
Noviny Terchová, 1990

Milí terchovskí farníci,

s radosťou sa k vám prihovám prostredníctvom obecných novín. Za tie roky sme si už zvykli, že naša terchovská farnosť je vždy súčasťou veľkej a krásnej medzinárodnej komunity misionárov verbistov. V lete sme oslávili 50 rokov prítomnosti verbistov v Terchovej, celosvetovo slávime 150 rokov od nášho založenia sv. Arnoldom Janssenom v holandskom Steyli. Nie sme sami – Cirkev je živé spoločenstvo, ktoré prekračuje hranice krajín a kultúr.

Nedávno prišiel medzi nás páter Václav Plánka, SVD, novokňaz a verbista z Moravy, rodák z mestečka Karolíňka. Po dvoch mesiacoch v našej farnosti by mal zamieriť na misie do najväčšieho štátu Južnej Ameriky – Brazílie. V priebehu septembra prišiel do Terchovej aj seminarista Yves Ezinga z Demokratickej republiky Kongo, ktorý sa pripravuje na svoje kňazské povolanie a vykonáva u nás takzvaný pastoračný rok. Myslíme tiež na nášho kaplána Dávida Kanciana, ktorý sa momentálne nachádza na kurze v Steyli v Holandsku, koliske verbistov.

Ako hovorí Svätý Otec v myšlienkach Jubilejného roka: „Cirkev je povolaná otvárať sa všetkým národom a kultúram, aby sa stala domovom, kde každý nachádza prijatie a nádej.“ Aj my sme pozvaní žiť túto otvorenosť a svedčiť o nej vo svojom každodennom živote.

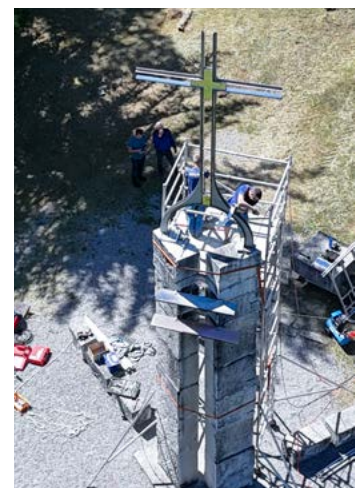

Zľava: Yves Ezinga, Martin Štefanec, Václav Plánka

Križ na Oravcovom

Na jar tohto roka vznikla medzi nami myšlienka viac zviditeľniť križ na Oravcovom. Preto sme sa pustili do práce a za pomoci akad. sochára Milana Opalku sme dali vyrobiť križ, ktorý sa postavil na už existujúce dva stojace kamenné piliere. Križ posvätil žilinský biskup Mons. Tomáš Galis počas sv. omše na sviatok sv. Cyrila a Metoda. Týči sa na Oravcovom a pripomína nám stred našej viery – Ježiša Krista ukrižovaného a zmŕtvýchvstalého. Križ vyjadruje Božiu lásku, ktorá siaha až po obetu života. Stretávame sa pri ňom v modlitbe, aby sme si pripomenuli, že Kristus je medzi nami prítomný ako ten, ktorý spája všetky generácie, rodiny aj celé národy.

Váš páter Martin Štefanec, SVD
správca farnosti
FOTOARCHÍV Martin Štefanec

Práce na križi

SPOMIENKA

RUKY PRACOVITÉ MUSELI SKREHNÚŤ, ŽIADALO SA IM V RODNEJ ZEMI ODPOČINÚŤ. SRDCE UBOLÉNÉ PRESTALO BIŤ, NEBOLO LIEKU, ABY MOHLO ĎALEJ ŽIŤ. UŽ HO NEPREBUDÍ SLNKO ANI KRÁSNY DEŇ, NA CINTORÍNE SNÍVA SVOJ VEČNÝ SEN.

JÁN REPÁŇ

NÁS NAVŽDY OPUSTIL
9. MÁJA 2025 VO VEKU
NEDOŽITÝCH 72 ROKOV.

S ÚCTOU A LÁSKOU SPOMÍNA
CELÁ SMÚTIACA RODINA

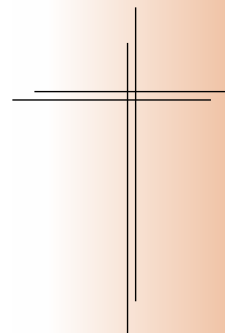
SPOMIENKA

DŇA 9. SEPTEMBRA 2025 SME SI
S LÁSKOU A ÚCTOU SPOMENULI
NA NÁŠHO MILOVANÉHO

ONDREJA ŠTEFKA,

KTORÝ NÁS OPUSTIL
PRED PIATIMI ROKMI.
BOL VÝNIMOČNÝ MANŽEL,
STAROSTLIVÝ OTEC,
LÁSKAVÝ STARÝ OTEC
A VERNÝ PRIATEL.
JEHO SRDCE PATRILO
HORÁM A JASKYNIAM, KDE
NACHÁDZAL POKOJ A RADOSŤ.
JEHO ÚSMEV, DOBROTA
A MÚDRE SLOVÁ NÁM CHÝBAJÚ
KAŽDÝ DEŇ, NO V NAŠICH
SRDCIACH ŽIJE NAVŽDY

Laureátky Cyrilo- metodskej knihy

Počas tohtoročných Cyrilometodských dní v Terchovej, presnejšie 6. júla 2025, sme pred záverečným galakonzertom, ktorý sa konal v Diecéznej svätyni sv. Cyrila a Metoda, ocenili Cyrilo-metodskou knihou dve naše organistky – Evku Halasovú a Janku Pantrňakovú. Toto farské ocenenie im bolo udelené za dlhoročnú obetavú službu organistiek, ktoré svojim sprievodom a darmi obohacujú liturgické slávenia v našej farnosti.

Nech ich za všetko, čo pre našu farnosť vykonali, odmení Dobrotivý Pán pevným zdravím a hojným Božím požehnaním.

Páter Martin Štefanec, SVD
FOTO František Mucha

Zľava: Janka Pantrňaková, Martin Štefanec, Evka Halasová.

160. výročie narodenia kňaza Juraja Czeisela

V piatok 4. júla 2025 sa v čase od 10.00 do 13.00 h uskutočnilo v Terchovskej galérii umenia podujatie venované 160. jubileu narodenia odborného spisovateľa, historika, publicistu, prekladateľa, osvetového pracovníka a katolíckeho kňaza Juraja Czeisela, ktorý ako správca Farnosti sv. Martina 26 rokov pôsobil v Terchovej (1911 – 1937).

Na podujatí odzneli dve prednášky. Peter Cabada predstavil osobnosť Juraja Czeisela v kontexte slovenského kultúrneho, spoločenského, vedeckého a duchovného života na sklonku 19. a v prvých desiatich 20. storočia. Marián Zajac osvetlil širokospektrálne terchovské súvislosti biografie činného kňaza Juraja Czeisela. Obidve prednášky sú spolu s obrazovou dokumentáciou uverejnené v publikácii, ktorá vyšla pri príležitosti jubilea Juraja Czeisela.

Integrálnou súčasťou programu, ktorý 4. júla moderoval Rudolf Patrniak, boli hudobné a spevácke vstupy Alexeia Kurica, Anny Dávidíkovej, Zuzany Patrniakovej a zoskupenia Chorus II. Celkové vyznenie podujatia, ktoré zorganizovalo Miestne kultúrne stredisko Terchová s finančným príspevom Fondu na podporu umenia, umocnili v Terchovskej galérii umenia výstava obrazov Kamily Učnickovej a expozícia Andreja Hlinka na poštových známkach od Pavla Zuskáča. V súvislosti s druhou spomenutou výstavou doplníme, že Juraj Czeisel bol vrstovníkom, priateľom i podporovateľom Andreja Hlinku.

Miestne kultúrne stredisko Terchová
FOTO František Mucha

Hrob Juraja Czeisela

Pavol Zuskáč prezentuje svoju výstavu

Obnova kríža pod osadou Pantákovia

Tretiu júlovú nedeľu, presnejšie 20. júla 2025, sa konala svätá omša s posviackou obnoveného kríža s okolím pod osadou Pantákovia. Za pekného počasia sa zišlo pri tejto príležitosti približne dvesto ľudí z blízkeho i vzdialenejšieho okolia. Svätú omšu slúžili duchovní otcovia Martin Štefanec, správca terchovskej farnosti, a Jozef Poláček, toho času farský vikár v Tepličke nad Váhom. Hybnou silou obnovy bol Ján Cigánik, ktorý žije v osade Pantákovia. V tejto súvislosti nám povedal: „Obnovu sme plánovali dlhšie, ale samotné finiš práce trvali približne tri týždne – s montážou, sadením kvetov a úpravou okolia. Dobrých a štedrých ľudí, ktorí pomáhali, bolo chvála Bohu dosť. Nerád by som na niekoho zabudol, ale všetkým patrí veľké poďakovanie. Aj tým, ktorí prichystali pohostenie po svätej omši, a samozrejme i kňazom. Keďže ostali nejaké prostriedky, ešte sme za krížom prirobili takú mariánsku kaplničku. V malej jaskyni je umiestnená Panenka Mária, ktorú sme mali u nás na chate a je už posvätená, a sklenený anjel s husľami, ktorý večer svieti. Na budúci rok by sme znova chceli o takomto čase usporiadať svätú omšu“ – dodal na záver pán Ján Cigánik, ktorému tiež patrí naše poďakovanie.

Text a foto Marián Zajac

Oslavy svätého Huberta

Dňa 30. augusta 2025 organizovala Poľovnícka spoločnosť Jánošík Terchová v spolupráci s farským úradom tretí ročník Osláv svätého Huberta. Oslavy sa konali pri kríži s altánkom pri osade Káčerovia, ktorý sme svojpomocne vybudovali. To, že poľovníctvo má zmysel, potvrdili svojou hojnou účasťou naši spoluobčania so svojimi rodinami. Veľký počet detí nám dáva záruky, že budú v našej tradícii pokračovať, že toto pietne miesto nikdy nezarastie trním a naša poľovnícka rodina sa bude rozrastať.

Ďakujem všetkým za účasť a dobrú náladu. Lovu zdar!

Václav Špirka
predseda PS
FOTO Ján Krištofik

Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine

(LXXXIV., LXXXV.)

Kaplnky, kríže – Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, zamyslí, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach obecných novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu našej – terchovskej histórie. V tomto čísle si bližšie predstavíme dva drevené kríže z hornej Struhárne. Jeden stojí na Kováčke, druhý nad osadou Vyšní Repáňovia.

Kríž na Kováčke

Kríž z roku 1940 a jeho okolie prešli v ostatných piatich rokoch rekonštrukciou a opravami. Ako uvádza tabuľka umiestnená na kríži, tieto sa v minulosti pravidelne opakovali (roky 1955, 1972, 1987, 1988, 2000 a 2020). V nedeľu 8. júna 2025, na slávnosť Zoslania Ducha Svätého, posvätil obnovené sakrálné dielo páter Martin Štefanec, SVD. Prítomným pútnikom sa prihovoril a poďakoval Oliver Maruna, rodák z neďalekej osady Marunovia. Za stáleho dažďa sa posvätenia zúčastnilo približne 50 ľudí, z ktorých mnohí následne pokračovali pešo ďalej na Jezofčie, kde sa konala svätá omša s posvätením novopostavenej útulne. O uvedenom kríži, jeho opravách a ďalších súvislostiach nám viac povedali Bernard Maruna (1947) a Adam Struhárňanský (1957). Všetkým spomenutým pánom za ochotnú spoluprácu ďakujeme.

FOTO Rudolf Patrňáček

„Keď vidím v poli kríž, tak mi napadne jedna pieseň: Kríž je znakom spásy, kríž ten drevený. Kristom nesený z lásky, krvou zmáčaný... Kríž na Kováčke sa nachádza na hrebeni Kysuckej vrchoviny v nadmorskej výške 850 m. n. m. nad osadou Marunovia, kde som sa narodil. Je postavený na krížnych cestách (dnes turistických a cykloturistických trasách), kedysi spájajúcich obce Terchová a Riečnica. Na sever, po cykloturistickej trase, je to 4 km k vodnej nádrži Nová Bystrica, ktorej hladina zasahuje až ku kostolíku Narodenia Panny Márie v Riečnici. Od kríža na východ sa dá dostať do Závrivej, na západ do Lutíš. Najbližšie ku krížu mali obyvatelia z osád Hvizďákovia, Hurtovia, Holešovia, Gabajka a Kýčerka. Išlo o jediný kríž v širšom okolí. Do 60. rokov minulého storočia patrili tieto osady do katastra Terchovej. Aj

vzdialenejšie osady ako Dávidíkovia (v Riečnici), Hruškuliakovia, Danihelovia... patrili pod Terchovú. Vzhľadom na vzdialenosť k miestnym úradom a praktickým veciam ale boli pričlenené v roku 1961 do Riečnice, ktorá bola oveľa bližšie. Taktiež v letných mesiacoch bol v týchto končinách čulý poľnohospodársky život. Na Jezofčí bačovali obyvatelia od Belanov, Hajasov, Bukoviny, Gregušov, Vříšku a dokonca i Ondrušovia z Terchovej – ústredia. Podľa záznamov na kríži, prvý kríž bol postavený v roku 1940; ten bol cez vojnu poškodený. Približne po 15 rokoch dochádzalo k oprave alebo výmene kríža, čo v súčasnosti dokumentuje tabuľka umiestnená v jeho dolnej časti. Posledná generálna oprava bola počas roku 2020 pri osemdesiatom výročí. Vtedy bol osadený na oceľový podstavec nový, 4 metre vysoký a 1,8 metra široký kríž z bôrového dreva (resp. červeného smreka), aby lepšie odolával poveternostným podmienkam. Ponad ramená kríža je urobená medená oblúková strieška. Kríž je ohradený plôtikom s antikorovými stĺpkami a plastovými štekmi a obklopujú ho pôvodné stromy – tri lipy a jeden jaseň. Bolo upravené aj okolie kríža, zrovnaním terénu a zasiatím trávy, o čo sa postarali brat Oliver so synom Michalom. Osadila sa tam i lavička.

Väčšinu prác vykonali chlapi Struhárňanskí (Adam, Vlado a Jano) od Kvočkov, ktorí poskytli všetok materiál. Nech ich Pán odmení za ich starostlivosť a námahu. Dopravu materiálu zabezpečili bratia Marunovci, o čistotu a kosenie sa stará Milka Podhorská s kamarátkou Ľubkou. Toto všetko finančne podporilo Pozemkové spoločenstvo vlastníkov lesa za Gabajku a firma Maruna s. r. o. Ďalšie úpravy pri kríži sa urobili ešte v priebehu rokov 2023–2025.

Po oprave kríža som na facebooku objavil jednu zaujímavú odzvu ohľadne tohto miesta. Prihlásili sa potomkovia Rechteríkovcov z osady Hvizďákovia, ktorí žijú v Dolnej Tižine. Napísali, že u nich v rodine sa tradovalo, že kríž postavili ich predkovia, ale po odsťahovaní sa do Dolnej Tižiny a na Moravu sa o ň starali len obyvatelia osád Marunovia, Kvočkovia, Šmehýlovia a Repáňovia“ (Bernard Maruna).

„Som ročník narodenia 1957 a kríž na tomto mieste si pamätám tak zhruba od svojich desiatich rokov. Pravda, vtedy bol iný, menší, aj lipky pri ňom boli menšie. Mali sme cholvarek u Hraštana, chodievalo sa tadiaľ aj na Grapu a zastavovali sme sa pri ňom. Čo sa týka úpravy, rozprávali sme sa, že bude dobré zachovať pamiatku na našich

otcov a predkov. Povedali sme si preto, že to ideme troška obnoviť. Je to potešenie pre nás, ale aj pre okoloidúcich či turistov. Nebol som pri tom sám, aj manželka Anna ma v tom podporila. Stretli sme sa viacerí – rodina, známi, kto mohol, pomohol. Marunovci vyviezli materiál na traktore, ostatní pomohli, ako kto mal čas. Milka Podhorská od Marunov nás tiež dobre povzbudila do roboty. Zaobstarala i nový korpus Ukrižovaného, na ktorý sa ľudia poskladali.

Stretli sme sa teda pri kríži, pomerali starý plôtik a dali sa do toho. Vlado Struhárňanský povedal, že má antikorové rúry na stĺpiky, od môjho zaťa som zas zehnal joklovinku. Poskladali sme to všetko u Vlada na humne, pričom Lenka Struhárňanská ešte k tomu objednala plastové šteky, aby sa už nemuseli dávať drevené. Cez zimu sme si to všetko pošrobovali, ponatierali na humne a hore sme to už len na mieru osadili. Čo sa týka nadekrytia, Vlado ho dal urobiť z medeného plechu. Po troške sme to urobili, popri tom si opiekli slaninku, špekáčky a spojili tak príjemné s užitočným“ (Adam Struhárňanský – býva v Martine, ale pochádza od Kvočkov).

Kríž nad osadou Repáňovia

Kríž je postavený na naozaj peknom vyvýšenom mieste, medzi dvoma majestátnymi lipami, hneď vedľa miestnej komunikácie, ktorá vedie od Vyšných Repáňov do osady Marunovia. Vertikálne rameno je vysoké približne 3,5 metra, horizontálne zhruba jeden meter. Korpus Ukrižovaného bol podľa slov Bernarda Marunu v 70. rokoch minulého storočia vymenený. Plechová silueta Krista bola nahradená kovovým odliatkom (pravdepodobne hliníkovým), ktorý zadovážil páter Jozef Šabo. Z cestičky vedú ku krížu strmé prírodné schodíky, je ich 21, a pred ním je osadená lavička s pekne upraveným okolím. O histórii tohto miesta a samotnom kríži nám viac prezradil Adam Struhárňanský (1957) pochádzajúci z osady Kvočkovia, toho času bývajúci v Martine.

„My sme to vždy volali nad Repáňovcami. Oni tam mali záhony, oni sa tam s Kvočkovcami a Šmehýlovcami chodievali počas mája, októbra, ale aj inokedy modliť ku krížu. Vzhľadom k veľkosti líp a ich veku, môžu mať hádam aj

viac ako dvesto rokov, tam pravdepodobne museli stávať kríže už dávnejšie. Starší ľudia vravievali, že do jednej hrom strelel; aj to vidno – na tom mieste je lipa orezaná. To však bolo dávno, to si nepamätám.

Keď som mal asi desať rokov, v polovici 60. rokov, môj otec urobil nový kríž, lebo videl, že starý už padá. Doma robil šindle, tak kríž ešte prekryl šindľom. Pamätám si, že ho niesli hore Richtárskym a na mieste kríž osadili. No, prešli roky a kríž začal odhŕňvať. Povedal som si preto, že keď ten kríž robil otec, tak ho po ňom opravím ja. Udialo sa to v roku 2009. Približne som kríž vyrezal v rozmeroch, aké mal otec, len som to prispôboval veľkosti tamojších líp. Keď som robil chatu, mal som taký hranol, ktorý som dal Václavovi Struhárňanskému, aby mi ho orezal. On, keď videl hranol, povedal, že je z riedkeho smrekového dreva, že on má ale kvalitnejšie, hustejšie drevo. Tak potom dal na kríž drevo Václav – podľa hrčí myslím, že je z bôra. Aj mi ho orezal. Následne Vlado Struhárňanský vraví, že už nebudeme dávať šindľovú striešku, lebo málo vydrží. Pracoval vtedy na Morave, kde mal kamaráta, čo robil s medenými plechmi. U neho dal urobiť medenú striešku s ornamentom po krajoch. Keď sme to mali hotové, pomohli mi Vlado aj so synom Jánom kríž na mieste osadiť.

Aj Umučenie na starom kríži už bolo nepekné. Lupala sa farba a tak. Vedel som o švagrovej dcére, že pekne maľuje obrazy a robí podobné veci. Opýtal som sa jej, či by dokázala obnoviť aj to Umučenie. Dal som jej fotku, aby vedela, aké farby má použiť. A veru, pekne to urobila. Vzápätí sa trochu upravilo aj okolie a osadila lavička. Keďže tam však bola veľká jama, poprosil som Petra Repáňa, ktorý má bager, aby to zarovnal.

Kosenie a upratovanie robievam počas roka; či na jar alebo v jeseni, lístie treba vždy pohrabať, konáre pozbierať, schodíky opraviť, a tak jedno s druhým...”

Škola života

Popri rozprávaní o krížoch sa občas zvrtila reč aj na všeličo iné. Napríklad na spomienky z detských čias, keď popri pracovných povinnostiach nebolo núdze ani o radostné zážitky a huncústva, spojené s detstvom a dospieváním. Ako bonus preto pridávame pár lekcii zo školy života z úst Adama Struhárňanského.

„Ako deti sme celé prázdniny trávili na cholvarku u Hraššana, kde sme pásavali kravy. Začali prázdniny, kravy sa vyšikovali hore a celé dva mesiace tam boli a pásli sa. Boli tam lúky, roľa, dokonca sa tam ešte sialo obilie. Potom to postupne zanikalo a ostali len lúky. Čo si najviac pamätám, tak na starosti nás, detí, mal otec Karolíny Struhárňanskej Jozef Struhárňanský – ten s červeným lícom. On jediný z dospelých tam bol s nami deťmi. Bolo nás tam sedem, osem detí. Všetliako bolo, niekedy nás uvládal, inokedy nie. Aj nás veru naháňal palicou... Ale keď mal dobrú náladu, keď sme si večer podojeli kravy a sadli vedľa cholvarku, zahral nám na píšťalu – koncovku, na ktorej vedel ozaj pekne hrať. No a z diaľky sme zas počuli hrať harmóniku na Lalahovej, Boďovej, u Zázvora. Veselo tam vtedy bolo. Ako deti sme tak mali „hudobnú výchovu“. Čosi sa zaspievalo, niečo opieklo, niečo zjedlo... Sami sme si robili výrobky z mlieka. Keď bola smotana, spravili sme si jogurt a dali doň nazbierané čučoriedky a jahody. To bol jogurt!

Mali sme však aj dobrú „telesnú výchovu“. Keď sa kravy od rána napásli, zavreli sme ich a cez obed, zvlášť v nedeľu, sme sa dohodli s chalanmi od Hurtovej, kde ich bolo tiež dosť, že by sme si mohli zahrať futbal na Petinke. Išlo o rovinku, na ktorej sme hrávali zväčša šiesti proti šiestim. Ihrisko bolo dlhé približne 40 metrov. Brány sme si spravili z rovnejších bukových haluzí a zápas Hurtovia proti Kvočkovcom sa mohol začať. Raz vyhrali jedni, raz druhí – ako kedy. Medzi nami boli aj dobrí hráči, napríklad Toňo Nováčik, môj spolužiak, ale i Strakošovci. Dokonca nás volali hrať za Terchovú, ale popri gazdovstve sa nedalo chodiť na tréningy. To by nám otec dal!...“ – dokončil svoje nostalgicky veselé rozprávanie Adam Struhárňanský.

Text a foto Marián Zajac

Jánska vatra

Aj tento rok sme si pripomenuli tradíciu, keď sme pri soche Juraja Jánošíka zapálili jánsku vatru. Išlo o druhý ročník a vládla super atmosféra, o ktorú sa v prvom rade postarali „šuhaji spod Rozsutca“ a, samozrejme, všetci návštevníci i muzikanti. Sme stará partia chalanov, ktorá keď sa raz pokope stretne pri opekačke, zaspomíname si aj na tradície, ktoré v našej Terchovej už chýbali. S pomocou obce i ďalších sponzorov sa nám podarilo prvý raz zorganizovať jánsku vatru v júni 2024 a v tradícii ľudového sviatku letného slnovratu chceme pokračovať každý rok. Spravíme pre to všetko.

Text a foto Tomáš Lysičan

FOTO Marcela Martinusiková

Jánošík v Japonsku

Legendárny slovenský zbojník Juraj Jánošík sa dostal až do sveta japonských videohier! V obľúbenej hre Persona 5 od štúdia Atlus vystupuje ako jedna z „persón“ – mýtických bytostí, ktoré hráči využívajú v boji. Jánošík je v hre znázornený ako duch spravodlivosti, ktorý pomáha slabším a bojuje proti útlaku – teda presne v duchu legiend, ktoré sa o ňom tradujú aj v našej Terchovej. Vizualne má spomínaná hra fantasy podobu so zbojníckymi prvkami, pričom Jánošíkove schopnosti sú zamerané na ochranu spojencov a útoky na nepriateľov.

Je zaujímavé vidieť, ako postava zo slovenských dejín a folklóru zaujala aj tvorcov v ďalekom Japonsku. Jánošík sa tak symbolicky stal súčasťou globálnej popkultúry a pripomína svetu ducha našej krajiny.

Viac informácií nájdete napríklad na fanúšikovskej stránke hry megamitensei.fandom.com/wiki/Jánošík

František Kadaš

Úspešný štart do nového školského spevákckého roka

V Bešeňovej sa 29. septembra 2025 konal nultý ročník Celoslovenskej spevákckej súťaže Ladislava Pudiša, rodáka z Bešeňovej a svetovo uznávaného operného speváka. Základnú umeleckú školu Ladislava Árvaya – elokované pracovisko v Terchovej reprezentovala Ella Kanková zo spevákckej triedy Mgr. Anny Dávidíkovej. Vlastným prirodzeným prejavom si vyspievala diplom – 3. miesto vo svojej kategórii; na klavíri ju sprevádzala Mgr. Zuzana Patrnciaková.

-ad-
FOTO Michaela Kanková

Zľava: I. Zvarík, M. Šebestová, Z. Patrnciaková, E. Kanková, A. Danková, R. Pudiš, K. Hoffmannová, A. Dávidíkovej, A. Gráfová a J. Gráf

Jánošíkovská tradícia

Vo štvrtok 25. septembra sa v Terchovskej galérii umenia konala vernisáž výstavy Jánošíkovská tradícia ako silný ideový zdroj tradičnej kultúry a folklorizmu. Integrálnou súčasťou programu bola prednáška autora výstavy Petra Cabadaja, vystúpenie Ťažkej muziky z Terchovej a súrodencov Krištofikovcov, ktorých na klavíri sprevádzala Zuzana Patrniaková. Výstava, ktorú graficky a architektonicky realizoval Ján Novosedliak, pozostáva z veľkoformátových expozičných panelov a bohatej knižnej kolekcie z „jánošíkovskej zbierky“ Jaroslava Breziny z Nitry. Projekt finančne podporil Fond na podporu umenia.

-red-
FOTO František Mucha

MIESTNE KULTÚRNE STREDISKO TERCHOVÁ

Vás pozývajú na vernisáž výstavy a prednášku spojenú s tematickým hudobným programom

Terchovska galéria umenia
25. september 2025
o 11.00 h

účinkujú: Peter Cabadaj, Rudolf Patrniak, Ťažká muzika z Terchovej, Súrodenci Krištofikovci: Šimonka, Kamil a Šimon, hudobný sprievod Zuzana Patrniaková

Jánošíkovská tradícia ako silný ideový zdroj tradičnej kultúry a folklorizmu

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia **u.** fond na podporu umenia

Plastiky Štefana Hudeca

Súčasťou bohatého programu tohtoročných Jánošíkových dní bola v sobotu 2. augusta predpoludním v Terchovskej galérii umenia aj vernisáž výstavy chýrneho umeleckého rezbára Štefana Hudeca s názvom Plastiky. Text, ktorý uverejňujeme, je z festivalového bulletinu.

Všetko veru nepoviete iba slovom či pesničkou. Tá príde – odíde. Dakto ju počuje len raz, hoci ty ju zanôtiš aj sto razy a zakaždým máš z nej radosť. Muzikant či spevák však môže mať pocit, že odíde spolu s ním... A z pamäti ľudí sa vytratí, ako i tanec. Tiež sa pominie – v sebe aj tých druhých. No a volakedy chce umelec povedať i viac. Povedať tak, aby to zostalo, aby aj on zostal v tom. I za sto rokov budú ľudia vedieť, čo si vtedy tvorca myslel, ako mal rád to, čo bolo a čo je... Lebo aj drevo vie rozprávať.

Uznávaný operný spevák a pedagóg Štefan Hudec (narodený 3. 2. 1941 v Handlovej) zdedil talent a lásku k drevu a rezbárstvu po otcovi Jánovi. Drevo magicky učarovalo poetickej duši chlapca a hlboký vzťah k nemu pretrváva dodnes. Vytvoril mnoho nádherných artefaktov – plastik, reliéfov alebo korpusov so sakrálnou i svetskou tematikou. Citlivo vkladá do jednotlivých opusov vlastné srdce, dušu, úctu k drevu i slovenskému folklóru. Diela Štefana Hudeca sa svojou poéziou, ukrytou v dreve, prihovárajú a tešia dušu i srdce ľudí doma aj v mnohých krajinách sveta. Ako umelecký rezbár má veľkú schopnosť objavovať tajomstvá, ktoré v kolobehu rokov vložila do dreva samotná príroda. Práca s drevom je dosť náročná, každý strom má zakódované svoje mystériá a len s veľkou bázňou, pokorou a vytrvalosťou sa rezbár dokáže dopátrať ukrytej pravdy, fundamentu či jadra.

Peter Cabadaj

FOTO František Mucha

Z tvorby umeleckého rezbára Štefana Hudeca na výstave v Terchovskej galérii umenia.

V spoločnosti Idy Rapaíchovej a priateľov.

Stručné zhodnotenie festivalu

Šesťdesiaty tretí ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej, ktorý sa konal 30. júla až 3. augusta 2025, bol v znamení kľúčového slova SVADBA – s podtitulom **Päť dní na veselí**. Festival zorganizovala **OBEC TERCHOVÁ** v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom, Krajským kultúrnym strediskom v Žiline, Ministerstvom cestovného ruchu a športu SR, organizáciou Slovakia Travel, CIOFF (Medzinárodná rada organizátorov folklórnych festivalov) a ďalšími partnermi. **Z verejných zdrojov Jánošíkove dni podporil Fond na podporu umenia.**

Súhrnne sa počas piatich dní na dvanástich pódiách predstavilo v rámci 39 programových blokov vyše 1 650 účinkujúcich zo Slovenska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Česka, Čiernej Hory, Maďarska a Poľska (amfiteáter Nad bôrami, Relaxačno-informačné centrum Terchovec, areál pod sochou Juraja Jánošíka, Kultúrny dom A. Hlinku, Terchovská galéria umenia, areál pred obecným úradom, osada Jánošovia, humno v osade Holúbkovia, vrch Oblaz, Diecézna svätyňa svätých Cyrila a Metoda v Terchovej, Krajské kultúrne stredisko – Makovického dom, Mariánske námestie v Žiline). Podujatie organizatori slávnostne otvorili v osade Jánošovia (rodisko legendárneho zbojníckeho kapitána), kde bola v rámci bohatého programu vydražená aj historická replika Jánošíkovho vojenského pláštá. Na vrchu Oblaz, pri rozhľadni Terchovské srdce, bol pri príležitosti 90. výročia nakrútenia kultového filmu Jánošík v hlavnej úlohe s Palom Bielikom sprístupnený interaktívny panel v tvare šibenice. Priaznivé počasie umožnilo v celej svojej kráse a majestátnosti zrealizovanie **56. konského vozového sprievodu** – erbového programu Jánošíkových dní.

Popri dominantných multigeneračných folklórnych vystúpeniach boli uskutočnené aj prezentácie ľudových remesiel, tvorivé dielne, škola tanca, Noc pri muzike, respektíve Noc s terchovskou muzikou, koncerty etnickej hudby, štyri atraktívne výstavy (**Svadba, Ján Novosedliak – scénografia & grafický dizajn, Štefan Hudec – Plastiky, Plagáty Jánošíkových dní**), tri filmové projekcie, svätá omša za nositeľov ľudových tradícií, ohňová šou, zbojnícka vatra... Dôstojne zarezonovalo aj **20. výročie zápisu prvku Fujara a jej hudba do Reprezentatívneho zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO**, respektíve viacero jubileí terchovských, slovenských, českých i poľských folkloristov a umelcov. Čestné občianstvo Terchovej získala poetka, spisovateľka, autorka kníh pre deti a mládež, folkloristka a prekladateľka **Mária Rázusová-Martáková** (in memoriam pri príležitosti 120. výročia narodenia) a prvý slovenský detský filmový herec, rodák z Terchovej, **Filip Dávidík** (in memoriam pri príležitosti 40. výročia úmrtia a 90. jubilea nakrútenia filmu Jánošík, v ktorom hral postavu Janka).

Dynamický priebeh festivalu sprevádzal veľký interes elektronických aj printových médií. Zásluhou **TV Noe+** boli odvysielané programy z amfiteátra Nad bôrami i reportáže z ďalších festivalových akcií. Oceniť treba aj vklad verejnoprávnej **STVR** do celkovej propagácie Jánošíkových dní (priamy rozhlasový prenos zo štvrtkového programu venovaného 445. výročiu prvej písomnej zmienky o obci Terchová, reportáže, rozhovory). Informácie rozmanitého charakteru priniesli aj viaceré lokálne televízie, denníky Pravda a N, týždenníky Slovenské národné noviny, MY Žilinské noviny, Žilinský večerník, Literárny týždenník, Aktuality.sk, TASR..., zo zahraničia to boli internetové portály v Českej republike. Pokiaľ ide o sociálne siete, celkovo boli naše príspevky zhladnuté viac ako 3 milióny 100 tisíckrát s dosahom vyše 630 tisíc ľudí. Tradičnou, ale mimoriadne dôležitou súčasťou propagácie i dokumentácie boli plagáty rôznych formátov, programový bulletin, katalógy výstav, veľkoplošné pútače... Autorom vizuálnej identity festivalu, grafického riešenia tlačovín aj ďalších propagačných materiálov bol dlhoročný výtvarník Jánošíkových dní, jubilant **Ján Novosedliak**.

Usporiadatelia vďaka enormnému nasadeniu, úsiliu, obetavosti i priazni počasia zrealizovali programovo hodnotnú akciu, ktorá musela uspokojiť i náročnejšieho milovníka folklóru, ľudových tradícií, kultúry a umenia. Rozhodne oprávnene možno uviesť, že išlo o dôstojnú širokospektrálnu reflexiu ústredného ideového bodu ročníka Svadba.

Šesťdesiate štvrté pokračovanie medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni s kľúčovým slovom Pamäť sa uskutoční 29. júla – 2. augusta 2026. Už teraz vás, milí priatelia, srdečne pozývame a tešíme sa na spoločné stretnutie v Terchovej.

Peter Cabadaj
šéfdramaturg Jánošíkových dní
FOTO Peter Ťapajna

Na Oblaz sa vrátila šibenica

Pri príležitosti 90. jubilea nakrútenia kultového filmu Jánošík v hlavnej úlohe s Paľom Bielikom bol v piatok 1. augusta predpoludním na Oblaze slávnostne sprístupnený interaktívny panel v tvare šibenice s bližšími informáciami o tomto diele režiséra Martina Friča. Práve na Oblaze – na miestach, kde je dnes obľúbená rozhľadňa Terchovské srdce – stála v roku 1935 filmová šibenica.

Autormi panela sú Peter Cabadaj (ideový koncept, text, výber obrazu) a Ján Novosedliak (výtvarné a architektonické riešenie), na slávnostnom sprístupnení, ktoré bolo programovou súčasťou Jánošíkových dní, hrala a spievala početnému vďačnému publiku Ťažká muzika.

-red-
FOTO František Mucha

Čím viac Jánošíkových dní, tým viac skvelého folklóru

Hérakleitovi z Efezu sa pripisuje slávna veta, že „Nevstúpiš dvakrát do tej istej rieky,“ čo nadčasovo znamená, že všetko je v neustálom pohybe a zmene. Aj my, folkloristi z FS ÚSMEV z Trenčína, sme si položili otázku, čo sa asi stane, keď vystúpiš dvakrát po roku na tom istom festivale... Naše vlnajúce účinkovanie sa pre nás tak trochu nečakane stretlo s takým úspechom, že hneď po skončení festivalu sa k nám do súboru prihlásili ďalší dvaja tanečníci. A už v súbore zostali!

Čas plynul ako tá Hérakleitova rieka, my sme trénovali, vylepšovali, cestovali, vystupovali a ani vo sne nám nešlo na um, že by sme mohli dostať pozvánku na Jánošíkove dni aj v roku 2025. Ale pozvánka prišla a v našom súbore zavládla radosť, ale i tréma z veľkej zodpovednosti pred týmto skvelým festivalom.

Nestačili sme obdivovať manažérske výkony organizátorov Jánošíkových dní. Veď viacdenný program bol nabitý pestrofarebnými podujatiami, profesionálnym prístupom – a vyzdobený ako celá Terchová, ako nevesta, čo sa chystá na najväčší deň svojho života. Áno, presne tak sme sa cítili aj my. Jánošíkove dni, veľká pocta pre nás, veľká zodpovednosť pred publikom. Ale dali sme to! Plné hľadisko, potlesk, standing ovations, to je pre našu cimbalovú muziku, speváčky, tanečníkov taký životabudič, že iné „povzbudzovadlá“ sme si pred vystúpením ani nedali (lebo vedúca zakázala☺). Ale po vystúpení tanečný pedagóg a tanečník v jednej osobe povedal, že bol taký potešený výkonom i reakciou publika, že by zatlieskal aj sám sebe.

Nadšenie, radosť, milí Terchovci! Ďakujeme za to, že ste skvelí a viete vytvoriť magickú atmosféru, ktorá je pre ÚSMEV mimoriadne priaznivá. Lebo to už nie je náhoda, že hneď po vystúpení sa k nám do súboru prihlásili ďalší dvaja tanečníci.

To, čo nasledovalo po vystúpení vo veľkom stane, tiež nie je náhoda. K našim heligonkárom, spevákom sa postupne pridávali ďalší a ďalší, valila sa riava

pesničiek, strhujúceho rytmu tanca a nepredstieranej spriaznenosti, ktorú viete vytvoriť v Terchovej. Ktorú vie vytvoriť mágia čistej úcty k čistému folklóru našich predkov, k čistému a poctivému prístupu k životu. A to tak, že nebolo treba ochrankárov, ktorí by museli eliminovať pripitých výtržníkov. Nebyť našartovaného autobusu, vydržali by sme spievať a tancovať až do svtania...

Ďakujeme organizátorom, ďakujeme šéfovi Programovej rady festivalu Rudkovi Patrnciakovi, ďakujeme, Terchová! Skvelá atmosféra je vašou skrytou odmenou za to, že dávate rovnocenný priestor všetkým vekovým skupinám a dialógu plnému nádhernej človečiny. Fandíme vám a tešíme sa doslova: DOVIDENIA!

FS Úsmev z Trenčína
FOTOARCHÍV FS Úsmev

Slávnosť udeľovania ocenení

Tridsiateho júla 2025 (streda) sa v rámci programu prvého dňa 63. ročníka medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni konala na pôde obecného úradu tradičná slávnosť udeľovania ocenení. V rámci podujatia, ktoré malo dôstojný priebeh, účinkovala Ľudová hudba Rybárovci. Ocenenia in memoriam prevzali za už nežijúce osobnosti ich rodinní príslušníci.

I. Čestné občianstvo Terchovej

Mária RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ
(28. 6. 1905 Liptovský Mikuláš-
Vrbica – 5. 8. 1964 Bratislava)

poetka, dramatička, spisovateľka pre deti a mládež, prekladateľka, najvýznamnejšia ženská propagátorka jánošíkovskej tradície, autorka kníh Jánošík (veršovaná dráma, 1941), Jánošíkove rozprávky (1955), Hoja, Ďunda, hoja (1956), Junácka pasovačka (1962) a iných titulov
Čestné občianstvo Terchovej bolo udelené Márii Rázusovej-Martákovej in memoriam pri príležitosti 120. jubilea narodenia za výnimočný umelecký vklad do propagácie jánošíkovskej tradície, zapísanej v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Filip DÁVIDÍK
(1. 1. 1922 Terchová – 18. 5. 1985
Smečno, Česká republika)

prvý slovenský detský filmový herec (stvárnil postavu Janka v kultovom filme Jánošík z roku 1935), *zlatník*
Čestné občianstvo Terchovej bolo udelené Filipovi Dávidíkovi in memoriam pri príležitosti 40. výročia úmrtia a 90. jubilea nakrútenia filmu Jánošík za významný prínos do propagácie jánošíkovskej tradície i rodného kraja.

II. Cena Obce Terchová

Juraj HAMAR
(11. 8. 1965 Levice)

folklorista, etnomuzikológ, estetik, vysokoškolský pedagóg, generálny riaditeľ SEUK-u, člen medzivládneho výboru UNESCO pre nehmotné kultúrne dedičstvo, režisér programov Jánošíkových dní
Cena Obce Terchová bola udelená Jurajovi Hamarovi pri príležitosti 60. jubilea narodenia za významný odborný prínos do širokospektrálnej reflexie i propagácie prvkov Terchovská muzika a Jánošíkovská tradícia, ktoré sú aj jeho veľkou zásluhou zapísané v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO, respektíve v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Marián ZAJAC
(26. 2. 1975 Žilina)

učiteľ, publicista, spoluorganizátor Cyrilometodských dní, Jánošíkových dní a ďalších podujatí v rodisku
Cena Obce Terchová bola udelená Mariánovi Zajacovi pri príležitosti 50. jubilea narodenia za dlhodobý prínos k všestrannému rozvoju, prezentácii a propagácii kultúrneho a duchovného dedičstva rodného Jánošíkovho kraja.

Ján RYBÁR
(21. 1. 1985 Žilina – 12. 1. 2023 Kremnické Bane)

folklorista, predník terchovskej muziky
Cena Obce Terchová bola udelená Jánovi Rybárovi in memoriam pri príležitosti nedožitého 40. jubilea narodenia za všestranný umelecký aj osobnostný prínos do rozvoja, prezentácie a propagácie prvkov Terchovská muzika, zapísaného v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

FS ROZSUTEC

folklórny súbor zo Žiliny (založil ho Terchovec Miroslav Vallo a dlhodobo v ňom pôsobili muzikanti, speváci a tanečníci z Jánošíkovho kraja)
Cena Obce Terchová bola udelená Folkloornému súboru Rozsutec zo Žiliny pri príležitosti 60. jubilea založenia za dlhodobý prínos ohľadne špičkovej umeleckej prezentácie a propagácie ľudovej hudby, spevu a tanca Jánošíkovho kraja doma aj v zahraničí.

Peter Cabadaj
FOTO František Mucha, Milan Kosec,

Kamila Kuzmová – príbuzná Filipa Dávidíka

Marián Zajac

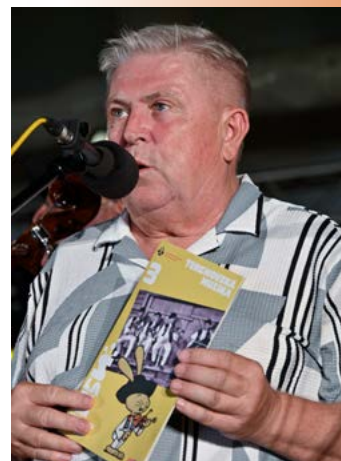
Starosta Jozef Dávidík odovzdáva ocenenie FS Rozsutec

Ján Rybár

Vladimír Rázus

Juraj Hamar

Zo slávnostného obecného zastupiteľstva

Starosta Terchovej Jozef Dávidík s primátorom Liptovského Mikuláša a poslancom Národnej rady SR Jánom Blcháčom

Delegácia z partnerského mesta Liptovský Mikuláš

Niečo o vozičkároch, niečo o novinách Terchová

„Telesne postihnutie je pre život hendikep, ale nesmie byť výhovorkou.“ Vypelost každej spoločnosti sa meria z rôznych uhlov pohľadu, ale jeden uhol je predsa len výnimočný. Žijú medzi nami, dá sa povedať, v každom kúte našej krajiny. Reč je o ľuďoch, ktorí sa ocitli na invalidnom vozíku. Ich osudy sú špecifické v tom slova zmysle, že raz to bol úraz, inokedy sa tak človek narodil. Jedno je však spoločné pre všetkých: chcú žiť plnohodnotný život v rámci svojich možností.

Svetová premiéra

Na Slovensku je veľmi veľa ľudí na invalidnom vozíku, ktorí dokázali nielen sebe a svojmu okoliu, že si zaslúžia miesto pod slnkom. Mnohí skončili vysokoškolské štúdiá, mnohí podnikajú (a dokonca veľmi úspešne!),

dokážu zabezpečiť obživu nielen sebe, ale i svojim zamestnancom. Medzi vozičkármi sú vynikajúci športovci, ktorí robia dobré meno Slovensku vo svete.

V minulosti neboli také možnosti uplatnenia sa. Štát sa síce aj za socializmu staral o telesne postihnutých mladých ľudí, bolo to však uzavreté spoločenstvo vo forme internátov, kde boli aj školy. Dnes sú väčšie a širšie možnosti, no na druhej strane si to vyžaduje oveľa väčšie úsilie. Pretože ak chce byť človek slobodný a nezávislý, musí často bojovať s vlastným osudom, ale i s okolím, kde práve žije. Pomaličky sa menia podmienky k lepšiemu, ale ešte stále to nie je ideálny stav, čo asi však ani nikdy nebude... Ľudia na vozíku naozaj toho dokážu veľa v živote – študovať, starať sa o rodinu, podnikáť, v mnohých ohľadoch môžu byť pre tých ostatných, relatívne zdravých, svetlým príkladom. Zrnko múdrosti by mal človek hľadať v tom, že vždy sa oplatí bojovať s nepriaznivým osudom. Zvíťaziť sám nad sebou, to je najväčšie víťazstvo v živote. A práve o takýchto ľuďoch je dokumentárny film *Vozičkári na Slovensku*.

Film mal „svetovú“ premiéru v rámci 36. ročníka Cyrilometodských dní v Terchovej. Patril medzi sprievodné programy hneď na samom začiatku podujatia; premietal sa 3. júla 2025 o 19.00 h v priestoroch Terchovskej galérie umenia (budova obecného úradu). Všetci zúčastnení boli filmom dojatí, čo je pre realizátorov

myšlienky obrovským zadosťučinením. Veľká vďaka patrí všetkým, čo akýmkoľvek spôsobom prispeli k dielu, ktoré možno osloví aj širšiu verejnosť. Režisér filmu Milan Kosec splnil moje očakávania. Zvlášť chcem poďakovať Jožkovi Chovancovi, ktorý ako prvý podporil tento projekt. Žiaľ, už nie je medzi nami – jeho záhadné úmrtie v Belgicku nie je doteraz jasne vysvetlené...

Nesmierne ma potešilo hudobné vystúpenie môjho menovca a bratranca Janka Miha, ako i jeho spomienky na moje detstvo. Janko Miho mi v živote veľmi pomohol. Raz sme boli spolu s jeho manželkou Gitkou v Chorvátsku na ostrove Hvar, v meste Stari Grad. Veľmi rád spomínam na tieto chvíle... Ruda Patrničiaka poznám veľa rokov a vždy som sa mohol spoľahnúť na dobrú spoluprácu.

Aj touto cestou mu patrí moja úprimná vďaka. Moje poďakovanie patrí tiež starostovi obce Jožkovi Dávidíkovi za príhovor, pohostenie a krásne kytice. Pozvanie prijali aj poslanci Národnej rady SR Andrea Turčanová a Igor Janckulík. Úprimná vďaka!

34 rokov pri novinách

Obecné noviny Terchová vnímam od samého začiatku ich vydávania v marci 1990. Môj prvý „žurnalistický“ článok vyšiel v júli 1990. Šiesteho júna 1991 som bol vtedajšou redakčnou radou zvolený za šéfredaktora novín, v júli 1991 to bolo aj oficiálne zverejnené, a tento stav trvá dodnes.

V piatok 4. júla 2025 sme si pripomenuli 35 rokov od začiatku vydávania Terchovských novín. Väčšiu časť svojho doterajšieho života som tak prežil popri nepretržitej púti našich novín, čiže 34 rokov. Mal som v živote aj šťastie, keďže som stretol ľudí, ktorí mi otvárali obzor. Na prvom mieste je to páter Jozef Šabo; vďaka nemu bola moja integrácia v Terchovej oveľa ľahšia. Ako šéfredaktor novín som spoznal ľudí, ktorí významne ovplyvnili históriu obce Terchová, či už to bol kanonik Štefan Bitter, notár Bohdan Blaha, právnik Ernest Žabkay. Úžasné osobnosti, pre mňa zaujímavé tiež svojou skromnosťou a pokorou.

Janko Miho s priateľmi na premiére filmu

Tých zážitkov a rozhovorov zverejnených v novinách bolo veľmi veľa. Intenzívne som nasával životné skúsenosti od vzácných ľudí, čo bola pre môj ďalší život nesmierna inšpirácia. Verím, že naše obecné noviny budú žiť ďalších 35 rokov, že prídu nové generácie ľudí, ktorí budú takisto zariadení ako ich predchodcovia na začiatku.

Momentálne už tri roky bývam v jednej dedinke v okrese Lučenec, ktorou preteká hraničná rieka s Maďarskom – Ipeľ. Aj tu vydávame obecné noviny, no na rozdiel od novín Terchová si musím napísať všetko sám... Občas mi býva za rodiskom clivo, lebo moje srdce stále patrí do Terchovej.

Ján Miho

FOTO František Mucha

Jubileá v redakcii

Koncom septembra oslávili dvaja členovia redakčného kolektívu obecných novín Terchová svoje životné jubileá. Šéfredaktor Janko Miho sa dožil krásnych 60. narodenín, naša najmladšia kolegyňa, grafička Adrika Ondrušová, zas oslávila okrúhliny, ktoré jej všetci v dobrom závidíme. Obom za ich vklad do spoločného novinárskeho diela v prospech Terchovcov ďakujeme a do ďalších rokov prajeme veľa zdravia, šťastia, lásky a tvorivej inšpirácie.

-red-

Sto rokov DHZ v Terchovej

Tento rok je pre Terčovú veľmi významný. Nebýva často, vlastne sa to stane iba raz v živote, že práve v našom období a pôsobení v dobrovoľnej organizácii môžeme osláviť presne sto rokov jej fungovania. Nemôžeme sa pýšiť tým, že sme boli prvá dobrovoľná záchranná zložka v Terchovskej doline, no patríme rozhodne medzi najstaršie, bez prestávky fungujúce zbory v našom okolí.

Oslavy jubilea

Nevieme, či sa presne datuje aj deň zapísania sa do dejín, no 29. jún 2025 sa po dohode a prípravách stal dňom „D“, keď sme v terchovskom Kostole sv. Cyrila a Metoda mohli začať sláviť našu storočnicu. Stovka nie je hocijaké číslo, niekde sa o ňom hovorí ako o prelome, preto sme chceli vstúpiť do trojčiferného počtu s určitou dôstojnosťou. Všetky tri obecné hasičské autá (Tatra, Avia, Iveco), dôkladne vyumývané – hlavný strojník nariadil aj samotné pneumatiky nablýskať! –, od rána parkovali pred kostolom, čím naznačovali, komu bude venovaná „veľká“ svätá omša. Od pol desiatej postupne prichádzali ďalšie hasičské autá a cesta pod mohutnou lipou sa pomaličky začala zaplňovať. Keď človek vidí pokope toľko hasičských áut, našťastie pri príležitosti osláv, začne ho naplňovať zvláštny druh adrenalínu. Chvíľu pozerá po tej nádhere a nechce sa mu ísť nohami na zem. S príchodom hostí sa ho začne zmocňovať aj stres zo zodpovednosti, ktorý pozná určite každý z nás, či je všetko dobre pripravené. V tomto sa vždy osvedčia tí starší, čo je veľmi obdivuhodné, že aj s malým papierikom v ruke a nepresných poznámkach v ňom urobia veľké veci...

Ako to už na dedinách býva, do kostola vstupujeme s noblesou, aby nás mohli vidieť viacerí, aj tí, ktorí tam nechodia. Všetci hasiči sa zhromaždili pred požiarnou zbrojnicou a v zástupe išli popri hlavnej ceste na čele s vedením – Juraj Noga (DHZ Gbelany), až sme dorazili na miesto, kde už sprievod čakal náš pán farár Martin Štefanec. Mohol nás tak, podobne ako na svadbe, viesť do chrámu Božieho rovno pred oltár. Viacerým z nás sa ušľi rôzne dôležité funkcie ako zazvoniť zvončekom na znak začatia sv. omše, prvé a druhé čítanie, niesť dary, chlieb, vodu, víno a to najdôležitejšie – poďakovať.

Podobne ako pohľad na hasičské autá, je nevšedný i pohľad na vystrojených hasičov. Špeciálne uniformy majú v Tepličke nad Váhom: biele nohavice, biele rukavice, čierny mundúr a prilba, až nápadne pripomínajúca materiál zlata, symbolizujú samú čistotu. Títo chlapi stáli počas celého obradu v strede chrámu a lemovali hlavnú uličku popri laviciach. Hostia, a teda aj kolegovia a kamaráti, sedeli v predných laviciach, okolo oltára stáli zástupcovia ostatných zborov so zástavami v ruke. Títo na pokyn veliteľa, v danom prípade bývalého predsedu okresného výboru pána Jozefa Trnku z Krasňan (takisto celý čas bez pohnutia stojaceho), ktorého rozhodný hlas a presné

pohyby vyjadrovali oddanosť a precíznosť povolania, zdvíhajú alebo spúšťajú zástavu a poslúchajú každý jeho pokyn.

Pán farár Štefanec prispôobil omšu aj kázeň to-muto sviatku. Pri jeho slovách a pohľade na to, čo sme opísali, behali miestami zimomriavky po tele a človeka sa zmocňovalo vzrušenie. Medzi darmi prinesenými na obetu sa nachádzal jeden, ktorý si zaslúži zvýšenú pozornosť. Má svojho tvorca a venoval ho DHZ Novot'. Ide o ručne vyre-závanú sochu sv. Floriána, patróna hasičov. Na znak úcty a spolupatričnosti, čo bolo dávnym zvykom našich predkov, sa hasiči z Novote rozhodli túto tradíciu obnoviť. Nevieme, či má v dnešnej dobe niečo väčšiu abstraktnú hodnotu ako venovať svoj čas, svoj talent vytvoreniu diela, rozvíjať vzťahy a spájať. Sme za to veľmi vďační. Socha bude časom vystavená – pravdepodobne v Terchovskej galérii umenia.

Ďalej už oslava pokračovala klasicky. Veľkú časť príprav a organizácie zabezpečil Obecný úrad Terchová, ktorý prispieva veľkou časťou na bezproblémový chod DHZ; v spolupráci vydal aj knihu Dobrovoľný hasičský zbor v Terchovej (1925–2025). Pán starosta Jozef Dávidík a pán prednosta František Kadaš osobne odovzdali našim spo-jencom v kultúrnom dome dary – terchovskú vlašku, terchovskú vlajku, spomenutú knižku, diplom a ďakovný list. Následne sa podával chutný obed a pokračovalo posedenie.

Na oslavy storočnice DHZ v Terchovej prijali pozvanie starosta obce Gbelany Jozef Martinček a dobrovoľné hasičské zbory z Tepličky nad Váhom, Nededze, Gbelian, Mojša, Varína, Krasňan, Dolnej Tižiny, Lysice a Novote. Pozvaných bolo však viac; niektorí sa ospravedlnili a uviedli dôvody, prečo s nami nemôžu stráviť tento slávnostný čas. (Naši členovia to zobrali zodpovedne a možno ste viacerí videli, že poobede potrebovali pomoc samotní hasiči... No, myslíme si, že môžeme prizmúriť oko. Veď je to zaslužené.)

O pohár starostu obce

Mesiac a pol po oficiálnej oslave, 16. augusta 2025, sa konala pri tej istej príležitosti hasičská súťaž O pohár starostu obce – za jeho prítomnosti a v poradí druhá po znovuoobnovení. Opäť to bolo na mieste najviac symbolizujúcom Terčovú, pod sochou Juraja Jánošíka. Súťaž sme si za pekného, teplého počasia mohli naplno užiť spolu s účastníkmi i divákmi.

Účasť bola hojná, spolu 21 tímov v kategóriách Muži a Ženy. Poradie v kategórii Ženy – šport: 1. DHZ Rosina; 2. DHZ Gbeľany; 3. DHZ Krasňany. Poradie v kategórii Muži – šport: 1. DHZ KL Auto Jasenové; 2. DHZ Pšurnovice; 3. DHZ Míkšová. Domáci terchovský tím mal pekný čas, niečo málo cez 18 sekúnd, avšak z dôvodu zle zapojenej savice bol diskvalifikovaný... Na priebeh súťaže dozerali rozhodcovia Juraj Noga (Gbeľany), Jozef Hanuliak (Terchová), Jozef Strakoš (Gbeľany) a Bohuš Bačinský (Dolná Tižina). Spomenieme ešte, že súťažiaci chlapci si museli z Terchovej odbehnúť na ozajstný zásah do susednej obce Zázrivá, kde pomáhali pri hasení Jánošíkovho dvora.

Organizovanie súťaže bolo už o niečo jednoduchšie ako pred dvoma rokmi. Získali sme určité skúsenosti a veríme, že budeme pokračovať a že to bude stále lepšie a lepšie.

Poďakovanie

Záverom chceme vysloviť veľké poďakovanie Obecnému úradu Terchová, menovite starostovi obce Jozefovi Dávidíkovi, podstarostovi Jurajovi Ondrušovi a prednostovi Františkovi Kadašovi, ďalej pánovi farárovi Martinovi Štefancovi za odslúženie sv. omše, všetkým hosťom, ktorí prijali naše pozvanie, všetkým sponzorom, všetkým ľuďom, ktorí nás priamo alebo nepriamo podporujú, tímu DHZ Krasňany za pomoc pri hasičskej súťaži, všetkým kamarátom, známym aj rodinám za trpezlivosť. Samozrejme, ďakujeme aj predsedovi DHZ v Terchovej Milanovi Jánošíkovi a všetkým miestnym dobrovoľným hasičom.

Sú medzi nami ľudia, ktorí spravia predsa len niečo „viac“ ako iní. Ide o neviditeľnú prácu, ktorá nie je povšimnutá, ohodnotená, alebo sa pokladá za samozrejmosť. Týmto ľuďom sa často nedostane ani vďaky či uznania, skôr naopak. Aj napriek tomu ale idú s pokorou ďalej. Všetkým s úctou ďakujeme!

DHZ Terchová

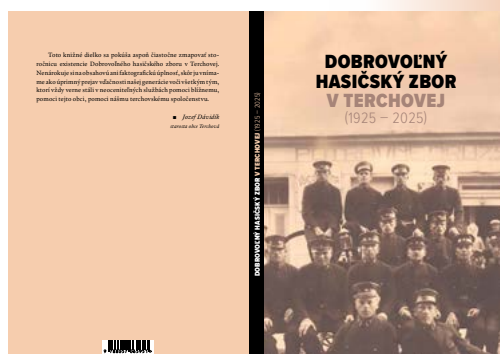
FOTO František Mucha

Obetné dary na ďakovnej svätej omši za hasičov

Terchovskí hasiči v slávnostných uniformách

Obálka knihy Dobrovoľný hasičský zbor v Terchovej (1925 – 2025)

Prípraviť sa „pozor, štart...“

Hasičom nechýba ani zmysel pre humor...

Nástup družstiev pred súťažou

Ján Patrnčiak: Polstoročie v službách terchovskej muziky

„Primáš, predník či primárius” je v ľudovej kapele 1. huslista, ktorý dobre ovláda svoje remeslo a spolu so svojimi spoluhráčmi rozdáva radosť poslucháčom pri vzácných rodinných a spoločenských príležitostiach. Týmto titulom sa hrdí aj činorodý hudobník, folklorista a spevák Ján Patrnčiak, ktorý sa v roku 2025 šťastne dožil svojho významného životného jubilea.

Za vyše štyri decéniá pôsobenia na kultúrnej scéne má na konte viac ako 1500 vystúpení v 12 kolektívoch a projektoch. Jubilantova hra je zachytená na 10 albumoch a množstve ďalších záznamov pre televíziu a rozhlas. Právom tak patrí k najproduktívnejším hudobníkom súčasnej terchovskej folkloristickej scény a tiež medzi popredných uchovávateľov, šíriteľov, ale aj inovátorov terchovskej muziky zapísanej v zozname UNESCO.

Životná púť

Jánova umelecká kariéra je obdivuhodná, hoci v „civilnom“ živote začal v gastrosektore a dlhodobo pracuje v stavebníctve. Príchod na svet, 12. júla 1975, do známeho bačovského a hudobníckeho rodu Patrnčiakovcov ho predurčil na muzikantskú dráhu. Pričuchol ku klasickému vzdelaniu na ZUŠ L. Árvaya v Žiline a zároveň sa vo folkloristickom prejave cibril medzi domácimi ľudovými hráčmi z rôznych generácií. Už ako žiak si domov nosil početné ceny zo súťaží detského folklóru. Neskôr pokračoval v mládežníckej folklornej skupine Terchová, s ktorou nahral nahral 2 MG kazety: Narodil sa Kristus pán (Krakov, 1994) a Zavrt' sa mi dievča” (Krakov, 1995). S uvedenou folklornou skupinou úspešne reprezentovali Terchovú doma aj v rámci európskeho kontinentu. Následne povinnú vojenskú službu absolvoval vo Vojenskom folklórnom súbore Jánošík na poste 1. huslistu. Spolu s telesom nahral známe CD Jánošík 1999 (Music Master, 1999), kde sa postaral o zaradenie terchovskej muziky do dramaturgie albumu. Po návrate z vojenčiny aktívne hrával v súbore Pupov, vo folklornej skupine Doliny a tiež v spoločnom projekte s rockovou skupinou Arzén. Z tejto spolupráce vzniklo aj jediné unplugged CD kapely Arzén s názvom Arzén & Nebeská muzika... (Wolfland, 2000). Za zmienku stojí, že niektorí túto platňu považujú za jeden z prvých albumov hudobného žánru world music na Slovensku a je signifikantné, že jeho vznik sláčikársky obohatil aj náš Ján.

Domovská kapela

Vedno so svojim hudobným súputníkom Martinom Dikošom je zakladajúcim členom všestranne zameranej Nebeskej muziky. Spojenie s rodinnou trojicou – Andrej Dostál, Vladimír Moravčík a Ivanka (Dostálová) Moravčíková – prinieslo za 25 rokov spoločného fungovania stovky koncertov a 4 albumy. Prvým bolo CD No. 1 (Music Master, 2003). Skladba Infart z tohto cédečka zarezovala v roku 2003 na obnovenom bienále Grand Prix Svetozára Stračina, čo je Slovenským rozhlasom organizovaná medzinárodná súťaž folklórnych nahrávok. Ján Patrnčiak v rámci terchovskej trojky podal výkon, ktorý bol spomedzi 12 krajín a 49 súťažných čísel profesionálnych hudobníkov ocenený pekným 4. miestom v kategórii autorsky uprývanej folklórnej hudby.

Druhý album tejto kapely má názov Nebeská muzika II (Musae Polymnia, 2009). Tretím úspešným projektom bolo muzikálne ladené CD Zbojstory – príbeh z kraja Jánošíka (Hevhetia, 2016). Celkovo štyridsaťšesť rozhlasových redaktorov z dvadsiatich štyroch európskych krajín, zostavujúcich rebríčok World music charts Europe (WMCE), rozhodlo, že toto cédečko patrí medzi 20 najlepších albumov žánru world music z celého sveta.

Dramaticky vystavaný príbeh albumu svojím hudobným štýlom označujeme ako sláčikový big-bít z kraja Jánošíka. Predník Ján je v tejto súvislosti prvým terchovským primášom, ktorý experimentoval s elektrickými husľami. A svoj cit pre rôzne folklórne

Ján Patrnčiak FOTO: Jana Ľapajna Micháliková

dedičstvo opäť ukázal na bonusovom tracku tohto CD, kde sa mu podarilo verne zrekonštruovať archaický herný štýl Kvočkovcov tak, ako žiadnemu inému predníkovi doteraz. Vypočujte si nahrávku, namierte svoj smartfón na tento QR kód: doplniť QR kód Štvrtým albumom Nebeskej muziky je CD Šťastné a Nebeské... koledy spod Rozsutca (2021).

Spolupráce a reprezentácie

Ján Patrnciak je pre svoje nadanie a štýlovo vyhranenú interpretáciu často pozývaný do rôznych spoluprác. Príkladom sú autorské projekty známeho terchovského pesničkára Pavla Cabadaja: CD Zhasínania (Exponent, 2003), Pokušenie (SRo, 2004), Kyrie (Melody, 2018).

Telesá v ktorých Ján účinkoval, respektíve účinkuje: Detský folklórny súbor Malý Rozsutec, predník; Mládežnícka folklórna skupina Terchová (alebo aj Damit), predník; Vojenský folklórny súbor Jánošík (Sliač), 1. husle; Folklórny súbor Pupov, sekund; Arzén a Cabo projekty, a. h., predník sláčikovej sekcie; Folklórna skupiny Doliny, sekund; Nebeská muzika (v začiatkoch aj 3+1 alebo LH Jána Patrnciaka), predník; T12a (spojené muziky – FS Rozsutec, Nebeská muzika, Muchovci); Spojené muziky terchovské, 1. husle; Terchovský symfonický orchester a zbor, 1. a 2. husle; Jasličková pobožnosť, predník (od roku 2017); Ťažká muzika, a. h., predník (napr. festival UNESCO v Južnej Kórei).

Ján koncertoval v Slovenskej filharmónii v Bratislave spolu so Slovenským komorným orchestrom, v Mahenovom divadle v Brne s profesionálnym VUS Ondráš. Účinkoval na turné kapiel Arzén a Čechomor, s projektom spojených muzík T12a si zahral spolu s Kukum z kapely Horkýže Slíže. V roku 2023 hudobne reprezentoval Slovenskú republiku (a Terchovú) na jedinečnom stretnutí prezidentky SR Zuzany Čaputovej a prezidenta Českej republiky Petra Pavla v záhrade vily Tugendhat pri príležitosti 30. výročia rozdelenia Československa na dva samostatné štáty. Okrem toho si Jána môžete na internete pozrieť a vypočuť v rámci spoluprác s takými osobnosťami slovenskej hudby, ako sú Marián Varga, Pavol Hammel, Stanislav Paluch či Ewald Danel.

Hudobný štýl

Po interpretačnej stránke je prednícke umenia Jána Patrnciaka charakteristické dôkladnou znalosťou domáceho materiálu (hral spolu s mnohými už zosnulými terchovskými primášmi). Patrí ku generácii, ktorá je hudobne gramotná. Ján nie je huslista, ktorý by na pódiu robil artistickú vizuálnu šou pre

Nebeská muzika FOTO Vladimír Moravčík st.

pobavenie publika na úkor kvality. Jeho prejav je tímový, so zmyslom pre intonačne čistú hru, čitateľné primerané tempá a disciplinované produkcie. Neodmysliteľnou súčasťou je sýty spevácky prejav s veľkou istotou pri vedení viachlasného spevu.

Vizitkou predníkov sú ich typické nóty a cifry. Ani Ján nie je výnimkou. Podľa jeho charakteristickej hry, cifier a motívov napísali kolegovia z Nebeskej muziky viaceré skladby pre profesionálne telesá: SLUK (Starosvetský z Terchovej, CD Križom, krážom – autor V. Moravčík, 2015); LŮČNICA / Zlaté husle (Legenda – autor V. Moravčík, 2009); VUS ONDRÁŠ (Škatuľová muzika, Terchovské prekáračky – autor A. Dostál, 2022 a 2024).

Tu je notograficky zachytená transkripcia typickej primáskej cifry Jána Patrnciaka

Blahoželanie

Záverom by sme chceli vyjadriť vďaku, že Ján Patrnciak je už dlhé roky hodnotným členom terchovskej kultúrnej obce. Vo svojich päťdesiatinách dozrel do umeleckej plnosti. Dobrým ovocím muzikantského kumštu naplnia pódia aj poslucháčske srdcia. Zároveň však vie citlivo vzdať úctu starým majstrom, a aj s pokorou prenechať priestor mladým vychádzajúcim talentom. K významnému životnému jubileu mu prajeme veľa zdravia, šťastia a mnoho tvorivých síl do ďalších rokov a koncertov. Nech jeho husličky ešte dlho rozprávajú príbehy o pokladoch terchovskej muziky z kraja Jánošíka.

Nebeská muzika

Obal MG kazety Zavrť sa mi dievča

Obecné noviny Terchová

Chceme aj písomne vyjadriť úctu k práci, ktorú vkladáte do vydávania obecných novín Terchová. Čitatelia našej knižnice a aj my – knihovníci si vždy kvalitne spracované príspevky, či už z histórie, súčasnosti, farského, školského alebo športového života Terchovej, radi prečítame a tešíme sa z plodov vašich mnohostranných kultúrnych projektov, duchovných aktivít a úspechov vašich umelcov a umeleckých telies aj vo svetovom meradle.

Ako sme osobne spomenuli 4. júla na slávnostnom programe v Terchovskej galérii umenia, v každom článku novín je prítomná úcta k tradíciám a osobnostiam, ktoré sú vašim obrovským bohatstvom. Vo všetkých príspevkoch novín dominuje „duch človečenstva“. Texty nie sú len opisom udalostí a osobností, ale vyzáruje z nich

úcta k človeku, jeho hodnotám a talentom. Áno, môžete byť právom hrdí na osobnosti, hudobné telesá, tradície, výnimočné kultúrne aktivity a projekty. „Fenomén Terchová“ naozaj precízne mapujete a iste to ocenia aj nasledujúce generácie. V neposlednom rade, novinárske majstrovstvo redaktorov, kvalitná grafická úprava a tlač dodávajú novinám punc vysokej profesionálnosti.

Z Krajskej knižnice v Žiline šéfredaktorovi i celému redakčnému kolektívu novín prajeme ešte veľa tvorivých nápadov a síl pri mapovaní vašej i našej vzácnej a výnimočnej Terchovej a jej duchovných hodnôt.

Katarína Šušoliová, Božena Sobolová
a celý kolektív pracovníkov
Krajskej knižnice v Žiline
FOTO František Mucha

Božena Sobolová

Ďakujeme, Terchovci!

Trinásty krát účinkovali seniori zo seniorských folklórnych súborov a skupín zo Slovenska počas Jánošíkových dní v Terchovej v samostatnom programe SENIORI XIII. – folklórna rodina. Do Terchovej chodíme na Jánošíkove dni ako na folklórnu púť. Odovzdávame si naše duchovné hodnoty vo vonkajšom prejave v speve, hudbe, tanci, prijímame aj odozvu od vďačného obecnstva...

Osobné stretnutia, spomínanie na časy minulé, roky našej aktívnej mladosti vo folklórnych súboroch, ale i na súčasnosť sú pre nás motivujúce do ďalších dní. Sme veľmi radi, keď verné obecnstvo vždy príde v hojnom počte, poteší sa z našich interpretačných výkonov a vzájomne si dodáme prepotrebnú energiu.

Pri zrode hnutia seniorských folklórnych súborov Slovenska v roku 1999 sme si dali do vienka nepísané predsavzatie: Pripomínať si spomienky na roky prežitie vo folklórnych súboroch s prihladnutím na javiskové, scénické spracovanie ľudového spevu, hudby, tanca; aktívnu interpretáciu si udržiavať svoju fyzickú a mentálnu kondíciu; popri našich aktivitách vytvárať priestor pre mladú generáciu folkloristov; spolu s nimi účinkovať, byť pre nich príkladom, ako žiť po celý život s milovaným folklórom a ako spolunažívať v kolektíve.

Za 26-ročnú existenciu sme absolvovali desiatky vystúpení na Slovensku i v zahraničí. Seniorské súbory bývajú za predvedené výkony ocenené veľkým potleskom. Sme veľmi hrdí, že Slovensko má takéto bohatstvo hlboko ukryté v krojoch, piesňach, hudbe, tanci. Je to hodnota, ktorú nám uchovali naši predkovia. Patrí im za to naša veľká vďaka.

Spomíname si na začiatky ako nás „naše terchovské obecnstvo“ vrúčne prijalo v roku 2011. Ocenilo nás dlhotrvajúcim potleskom a museli sme i pridávať... Bolo to v šapitó, neskôr sme účinkovali aj v amfiteátri Nad bôrami. Už niekoľko rokov sa seniorský program realizuje v Relaxačno – informačnom centre Terchovec. Hľadisko je vždy preplnené vďačnými divákmi, ktorí sa každoročne vracajú na náš program.

Ďakujeme vám, Terchovci, že nám vytvárate priestor k našim seniorským aktivitám. Ďakujeme skvelému obecnstvu za neobyčajne kultivovanú atmosféru. Pri recitovaní kňaznej našej spisovnej slovenčiny pani Idky Rapaičovej i herca Jožka Šimonoviča bolo neveriteľné ticho. Ako v chráme!

Zväčša sa vám prihováram tancovaním, hovoreným slovom – moderovaním. Teraz sa vám prihováram písmom. Absolvoval som stovky vystúpení s rôznymi súbormi doma na Slovensku aj v zahraničí,

ale nikde som sa nestretol – nezažil takú kultivovanú folklórnu festivalovú atmosféru. Obecnstvo citlivo a spontánne reagovalo na jednotlivé vystupy účinkujúcich.

Ďakujem za všetkých účinkujúcich a do ďalších rokov prajeme organizátorom Jánošíkových dní, ale i iných akcií v Terchovej veľa energie.

Alino Špaček
Bratislava, 10. 9. 2025
FOTO František Mucha

Alino Špaček

Za Vojtechom Brázdovičom

Osemnásteho augusta 2025 prišla z Bratislavy smutná zvesť: vo veku nedožitých 91 rokov zomrel filmový pracovník, herec, vedúci výpravy, veľký milovník a propagátor Terchovej, respektíve jánošíkovskej tradície Vojtech Brázdovič. Ako filmový herec spolupracoval s Paľom Bielikom, Andrejom Lettrichom, Martinom Ťapákom, Jozefom Zacharom a ďalšími slovenskými režisérmi (účinkoval vo filmoch Kapitán Dabač, Živý bič, Vrah zo záhrobia, Rekviem za rytierov, Prípád krásnej nerestnice, Hodiny, Muzika a iných). Najväčšmi do povedomia širšej kultúrnej verejnosti prenikol postavou zbojníka Ilčika v dvojdielnom farebnom kinohite režiséra a scenáristu Paľa Bielika Jánošík (1962 – 1963). Tento výpravny historický film bol z veľkej časti nakrútený v Terchovej a odvtedy sa Vojtech Brázdovič veľmi rád a často k nám vracal, mal tu zázemie, kamarátov, známych. Ešte začiatkom júla pozdravil vo videonahrávke Jána Gondu Terchovú a Terchovcov so želaním, aby 63. ročník Jánošíkových dní dopadol k spokojnosti všetkých...

Češť pamiatke vzácného človeka a dobrého priateľa Vojtecha Brázdoviča!

-pc-

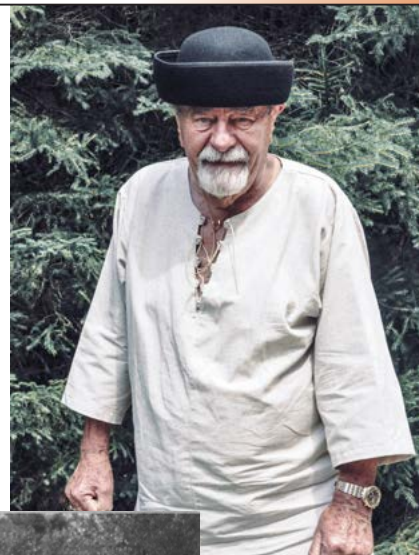

FOTO Jana Ťapajna Micháľková

Sprava: starý Uhorčik (Jozef Kroner), Ilčik (Vojtech Brázdovič), Jánošík (František Kuchta)

Spomienka na Ilčika

V roku 2014 som v televízii náhodne zachytil dokument, v ktorom boli zaznamenané útržky z nakrúcania filmov s jánošíkovskou tematikou. Nepamätám si už presne, či to bolo venované nejakému výročiu narodenia alebo úmrtia Juraja Jánošíka, filmu alebo režisérovi, ale spomedzi všetkých scén a rozhovorov ma zaujal predovšetkým jeden. Veľmi milý, starší pán, ktorý svojou charizmou pôsobil úctivo, vážne, ale aj niečím veľmi priateľsky, takto si na to po čase spomínam, rozprával o zážitkoch z nakrúcania filmu Jánošík z roku 1962. Pod menovkou Vojtech Brázdovič bolo v úvodzovkách napísané Ilčik, tak som ostal veľmi prekvapený, lebo som poznal tento film naspamäť a vedel, o koho v ňom ide. Vedel som aj to, ako nám dedo hovoril, že tento Ilčik bol ubytovaný, ako i ostatní herci, v domoch po celej "našej" Jánošíkovej ulici – práve u nich doma (dnešná Pizzeria Italy).

Keďže som mal vedomosť, že v tom čase už väčšina hercov z filmu Jánošík nebola medzi nami, o to viac ma zaujalo, že tento pán, pre mňa a zrejme i väčšinu verejnosti úplne neznámy, ešte niekde žije a vyzerá na svoj vek veľmi dobre. Spomínam si, že mi to vtedy prišlo aj dosť nedocenené, že o takomto

človeku sa nevie viac. Dostali sme s rodinou nápad, skúsiť ho kontaktovať a pripomenúť mu, čo nás s ním spája. Skúsil som preto tu najjednoduchšiu vec, a to napísať jeho meno do vyhľadávčača na Facebooku. Pokus sa podaril, vyhľadalo mi účet s týmto menom a sedela aj fotka na profile. Napísal som teda správu a čo ma prekvapilo, na odpoveď som dlho nečakal. Pán Brázdovič veľmi priateľsky odpísal, bol vďačný za kontaktovanie a, samozrejme, veľmi dobre si pamätal na to, kde prebýval počas natáčania Jánošíka.

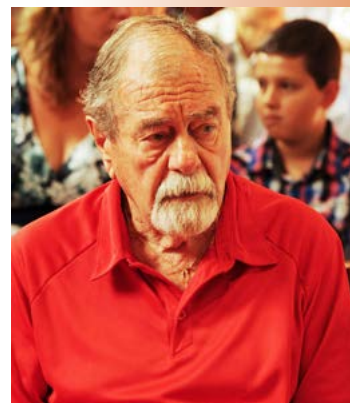
Nečakali sme a keďže sa blížili Jánošíkove dni, rozhodli sme sa ho pozvať k nám domov do Terchovej – na miesto, kde pred viac ako 50 rokmi strávil čas, ktorý ho zrejme ovplyvnil na celý život. Od tohto momentu sa Vojto – Ilčik stal našim priateľom. Každoročne sa s radosťou počas Jánošíkových dní, ale aj mimo nich, vracal do našej rodiny. Postupne sme sa spoznali i s jeho rodinou a vytvorili tak pekné priateľstvo. Mnoho zážitkov, zaujímavých informácií a múdrych slov o živote som sa počas týchto stretnutí a dlhých rozhovorov od neho dozvedel, za čo som mu veľmi vďačný.

Tak ako na mňa zapôsobil z obrazovky, prenieslo sa aj do skutočného života. Bol to veľmi vážny, dobrosrdečný a úprimný človek,

ktorý svojou charizmou a humorom vedel zaujať naozaj každého. Som veľmi vďačný za to, že sa nám ho podarilo vyhľadať, znova dostať do skromného povedomia a možno aj tak trochu prispieť k tomu, že po dlhých rokoch v mediálnom ústraní zažil opäť obdobie "hereckej slávy". V Terchovej bol Vojtech Brázdovič po ďalšie roky už ako oficiálna návšteva Jánošíkových dní, vyhľadávali ho rôzne osobnosti, fanúšikovia filmu, ale i obyvatelia obce, čím tu zanechal hlbokú stopu. Som šťastný, že sa to podarilo.

Češť jeho pamiatke!

Ing. Pavol Michálek
FOTO Milan Kosec

Marek Repáň

reštaurátor, výtvarník

(9. 5. 1985 v Žiline)

Od konca roka 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné medailóny výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Sto šiestou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého cyklu je Mgr. art. Marek Repáň, ktorý ochotne poskytol svoj životopis, spomienky, odborné reflexie, postrehy i zážitky. Finálnu verziu textu spracoval Peter Cabadaj.

„Ani neviem, kedy som začal kresliť. Pamätám si nespočetné množstvo pokreslených zošitov. V útlom detstve som mal na túto aktivitu vyčlenené čisté zošity vo formáte A5. Bolo ich naozaj veľa a kreslil som všetko, čo som videl – od čučoriedkového koláča doma na stole po prírodu vo Vrátnej. Zátíšia, krajinky, autá, domy, ulice, zážitky z leta, zo zimy. Všetko toto som sa pokúšal kresliť alebo maľovať. Mama nám občas robila doma cesto, z ktorého sme so sestrou modelovali zvieratá, autá a všeličo možné. S otcom som premaľovával angličáky (vtedy bežné pomenovanie kovových malých modelov áut), alebo sme v zime lepili modely z českej stavebnice modelov áut (Monti System). Ako dieťa som vyrábala aj modely vrtuľníkov, mostov či ciest. Konštrukciu som lepil zo špajdlí kanagomom, opláštenie vystrihoval z papiera...“ Citované slová Mareka Repáňa doplníme o konštatáciu, že za podporu ohľadne rozvíjania vzťahu k výtvarnému umeniu v detstve a dospievaní je okrem rodičov vďačný aj Jiřímu Jurovi, Milanovi Opalkovi, Rudovi Patrňciakovi i ďalším ľuďom z Terchovej.

Na tento svet prišiel do rodiny Václava Repáňa a matky Viery, rodenej Vallovej; má sestru Michaelu. Základnú školu vychodil v Terchovej – ústredí (1991–2000), absolvoval i výtvarný odbor na Základnej umeleckej škole v Žiline (1992–2000). Nasledovalo stredoškolské štúdium na ŠÚV Josefa Vydru v Bratislave (odbor kameňosochárstvo, 2000–2004) a po maturite štúdium na Katedre reštaurovania Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave (2004–2010). Od roku 2013 je členom Komory reštaurátorov, v rámci ktorej sa špecializuje na: S6 – reštaurovanie kamenných polychrómovaných

sôch, kamenných architektonických článkov, muriva a nadväzujúcich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry; S9 – reštaurovanie štukových plastík, štukových architektonických článkov a s nimi súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry. V rokoch 2018–2023 bol predsedom dozornej rady Komory reštaurátorov.

Často a rád Marek Repáň spomína na detstvo prežité v Terchovej. Spolu s kamarátmi trávil čas predovšetkým vonku. Stávali v hore pod Oblazom bunkre na stromoch, hrali vojny na Oravcovom, bicyklovali, hrali „tenis o stenu“ v areáli ZŠ, kúpali sa v Jánošíkových dierach i Tiesňavách, v zime hrali hokej pri bytovkách a na Jánošíkovej ulici... Marek a jeho kamaráti z detstva mali aj cestovateľské sny. Lákalo ich tiež žiť sa umením, obdivovali voľnosť a možnosti ľudí zo Západu, ktoré videli na zahraničných kanáloch naladených na satelite, či pri prehrávaní požičaných VHS kaziet z videopožičovne. Chceli raz vlastniť fotoaparát s poriadnymi objektívmi a čiernu komoru, túžili točiť filmy, mať vlastnú reláciu. Hrali sa na vlastné rádio, nahrávali na audiokazety svoje vstupy a k tomu púšťali pesničky. Dokonca sa pustili do vlastnej televízie a hodiny improvizovali, kým dokázali postrihať krátke dokrútky. Niekedy imitovali teleshopping, inokedy robili anketu pred kostolom... Keď mali mládenci 20 rokov, vycestovali stopom do Barcelony. Vytlačené mapy v rukách, stojac na okraji cesty so zdvihnutou pravačkou, to odštartovalo lásku k cestovaniu do rôznych krajín.

Marek Repáň priznáva, že veľmi rád cestuje. Vedno s priateľkou či kamarátmi navštívil mnohé krajiny v Európe, Ázii, Afrike, Strednej a Južnej Amerike. Ide vždy o cestovanie na vlastnú päsť, bez cestoviek a s nie úplne jasným harmonogramom. Cestovanie do zväčša rozvojových krajín, kam lety trvajú 10 a viac hodín, si ale vyžaduje veľa voľného času. Popri práci sa tak môže Marek cestovateľsky realizovať najmä v zime – ideálne v období Vianoc. Vianočná večera sa v jeho prípade nejdenný raz zmenila na rôzne improvizácie; napríklad v Mexiku na okraji pralesa grilovali snickers v banáne podávaný na liste banánovníka...

„Vždy som si predstavoval, že budem žiť v Terchovej alebo v Bratislave. Po ukončení vysokej školy som mal odžitých takmer rovnako rokov doma, ako v Bratislave, ktorú som si obľúbil, avšak zhoda náhod a príležitosť peknej odbornej práce ma priviedli do Nitry. Najskôr som si myslel, že tu prežijem len pár pracovných mesiacov, no postupom času a s nabaľovaním práce začali vznikať rôzne priateľstvá a väzby.

Na hrade v Nitre a v Katedrále sv. Emeráma sme mali možnosť v priebehu rokov zreštaurovať množstvo väčších či menších diel – preto mám k tomuto miestu vytvorené špeciálne citové puto. S odstupom času som začal vnímať Nitru ako vhodné miesto na život.“ (M. Repáň)

Keďže ako reštaurátor sa dokázal Marek Repáň v tomto regióne prirodzene etablovať a časom si tam našiel priateľku Dominiku a rovnako zmýšľajúcu sociálnu bublinu, zakotvil práve v Nitre. Pohorie Trábeč a špeciálne kopec Zobor vníma ako malú náhradu za Malú Fatru. „Samozrejme, nenájdete tu tak rozmanitý terén, nadmorské výšky či výhľady, ako z hrebeňov našich hôr, no rád si Zobor vyšliapem na bicykli či využijem na večernú prechádzku“ – hovorí Marek a pokračuje v rozprávaní: „Vždy pri príchode do Terchovej ma pohľad na vrcholky hrebeňa Malej Fatry chytí za srdce a viem, že toto je miesto, odkiaľ pochádzam a kam patrí. Tiež som si už zvykol, že keď v regiónoch bývalého Československa poviem, že som z Terchovej, osemdesiat percent ľudí okamžite reaguje pozitívne a ja sa vždy teším, že na našu dolinu má toľko ľudí krásne spomienky.“

Kompletný zoznam realizácií, ktoré sú bezprostredne spojené s obdivuhodne bohatou reštaurátorskou činnosťou Mareka Repáňa, by bol veru poriadne dlhý. Niektoré spoločné realizácie získali aj významné ocenenia (Výročná cena časopisu Pamiatky a múzeá za reštaurovanie, Fénix – kultúrna pamiatka roka...). Aktuálne má Marek a jeho kolegovia v ateliéri nádherné drevené barokové reliéfy, ktoré sú dielom rakúskeho sochára a rezbára Františka Xavera Seegeny (jeho tvorba je významne spojená aj s Nitrou). Pripravuje sa tiež reštaurovanie vzácných rannorenesančných kamenných reliéfov donedávna umiestnených na fasádach Kostola sv. Petra a Pavla v Nitre, v realizácii je reštaurovanie fasád a kamenných prvkov Biskupského paláca v Nitre, časti Benediktínskeho kláštora v Hronskom Beňadiku, priečelia Katedrály sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici a mnohé ďalšie projekty.

Zdôrazniť treba aj skutočnosť, že procesu reštaurovania predchádza realizácia reštaurátorského výskumu. Ide o odbornú činnosť, ktorej cieľom je zhromaždiť čo najviac informácií o pamiatke alebo inom kultúrnom artefakte pred jeho samotným reštaurovaním. Marek Repáň a jeho kolegovia pri tejto činnosti využívajú archívy, dostupnú literatúru, fotografie a iné historické pramene. Analyzujú materiály a techniky, ktoré boli pri výrobe diela použité, aplikujú rôzne moderné metódy (mikroskopia, chemická analýza, petrografický rozbor a iné). Reštaurátorský výskum predstavuje dôležitú fázu prípravu pre návrh na reštaurovanie, ktorého cieľom je rešpektovanie pôvodnej hodnoty a autenticity diela a predĺženie jeho životnosti na čo možno najdlhšiu dobu.

„Verím, že ľudia na Slovensku si uvedomujú hodnotu pamiatok, ktoré sú súčasťou histórie našich miest a obcí. Nemenej dôležité je poznanie ich hodnôt v rámci kontextu vývoja samotných diel, či pochopenie dôležitosti ochrany pamiatkových zón. Starostlivosť o kultúrne dedičstvo je na Slovensku podceňovaná. Za týmto problémom vidím hlavne nie príliš šťastný systém vzdelávania a opakované pretrhnutie národného ctenia, ktoré je pravidelne zneužívané na rôznu propagandu... Bývam svedkom toho, ako si našinci, ktorí cestujú do stredomorských krajín, s obľubou fotia tamojšie domy v centrách miest či na vidieku. Tieto domy bývajú zväčša upravené v duchu pôvodnej podoby – omietnuté klasickou omietkou s drevenými oknami. Niekedy stoja už len s dožívajúcou omietkou, respektíve obnaženým kamenným alebo tehlovým murivom. Mnohí Slováci verbálne opisujú krásu fasád, starých okien, plotov a brán. Potom sa viacerí z nich pravdepodobne vrátia domov za betónové dva metre vysoké ploty na pozemok, vysypaný makadamom či vydláždený zámkovou dlažbou. Panuje názor, že čím menej stromov na dvore, tým menej práce. Takto si postupne ničíme aj krásu našej rázovitej obce. Pritom

väčšina z nás si s láskou pozerá historické fotky Terchovej s čistým urbanizmom obce, postaveným z veľkej časti po 2. svetovej vojne. Staré humná a pivnice sa, žiaľ, rúcajú, zateplujú, inde ich nahrádzajú ‚kanadské zruby‘.... Veľmi by som si prial, aby sa slovenské regióny riadili heslom ‚Nebúrať. Zveladiť!‘, či ‚Nepredať. Zveladiť!‘, ale toto sa v našom rýchlym svete zdá byť len utópiou... Cieľom spoločnosti by ale malo byť zachovanie kultúrneho dedičstva a hľadanie vhodnej prezentácie, ktorá zaručí jeho zrozmiteľnosť pre súčasné aj budúce generácie.“ (M. Repáň)

Deviateho mája tohto roku oslávil reštaurátor a náš terchovský rodák Marek Repáň štyridsiatku. Síce s oneskorením, ale o to srdečnejšie mu do ďalších liet želáme pevné zdravie, trvalé rodinné šťastie a čo najviac úspechov pri naplňaní celoživotného osobnostného poslania zachraňovať, zvelaďovať a propagovať hodnoty širokospektrálneho kultúrneho dedičstva doma i vo svete. Ad multos annos, milý Marek!

Literatúra: Marek Repáň. Životopis (Rukopis, 2025).

Peter Cabadaj
FOTOARCHÍV Marek Repáň

V rodnom kraji s priateľkou Dominikou...

...a vo svete na jazere Titicaca

Jubilejný 10. ročník detských rybárskych pretekov

Slovenský rybársky zväz – Mestská organizácia Žilina a Oblastná organizácia č. 5 Varín zorganizovali v sobotu 21. júna 2025 desiaty ročník Memoriálu J. Púčika, detských rybárskych pretekov v LRU – plávaná. Preteky sa uskutočnili na Váhu č. 14 v obci Strečno nad kompu.

Varín mal krásne miesto na preteky na Váhu pri Weinerovej záhrade, kde sa súťažiaci aj s rodičmi ľahko dostali i s autami a celým svojím rybárskym vybavením. V dôsledku zlej, respektíve žiadnej komunikácie medzi zhotoviteľom cyklotrasy a SRZ MsO Žilina už toto krásne miesto naši rybári využívať nemôžu. Je to škoda, lebo na súťaže chodili deti v sprievode rodičov a boli pod kontrolou. Nové miesto na preteky v Strečne nie je dostupné autám, je podstatne menšie, takže sa tam zmestí menej súťažiach. No aj tak ďakujeme našim kolegom rybárom zo Strečna, že môžeme spoločne pomôcť, aby memoriál pokračoval ďalej.

Súťaž prebiehala v dvoch vekových kategóriách: deti od 3 do 9 rokov a deti od 10 do 15 rokov. Už vlni sme písali, že nám v rámci súťaže prebiehajú súboje súrodeneckých dvojíc; rovnako tomu bolo aj tento rok. Súrodenci Pôčikovci síce teraz nesúťažili, ale súrodenci Bobáňovci opäť predviedli, že patria k našej rybárskej špičke. Nikoleta je a bude kráľovnou medzi staršími pretekármi, brat Matúš sa dlhodobo umiestňuje na popredných miestach. Trojicu výnimočných pretekárov dopĺňa Tobias Oberta.

Naši mladí pretekári sa zúčastňujú na všetkých súťažiach, kde pravidelne bodujú. Máme obrovskú radosť, že špička mladých rybárov sa nám rozrastá a súťaží sa zúčastňujú aj noví pretekári. Prajeme si, aby nás bolo vždy viac a viac, aby si deti preteky užívali v zdraví a dlho na ne v dobrom spomínali.

Výsledky

Deti od 3 do 9 rokov: 1. Rudolf Boško;
2. Matúš Bobáň; 3. Nikolaj Bitušík.
Deti od 10 do 15 rokov: 1. Nikoleta Bobáňová;
2. Juraj Cingel; 3. Tobias Oberta.

Pretekov sa zúčastnilo celkovo 22 súťažiach, o ktorých sa pravidelne starajú členovia oblastných organizácií z Varína a zo Strečna. Všetci

Zuziakovci, otec so synom

súťažiaci dostali občerstvenie – dobošku, džús, nealko vodu, po pretekoch sa podával chutný guláš.

Športové podujatie ukončil riaditeľ pretekov Štefan Rybár, ktorý odovzdal ceny víťazom a všetkým zúčastneným. Poďakoval sa rozhodcom, pretekárom, rodičom súťažiacich detí, ako i sponzorom: SRZ MsO SRZ Žilina, Obec Strečno, Obec Terchová, Dekra STK Žilina, Tomáš Barčík, Marián Oberta, Rybárstvo Laďo, Miroslav Tomašov, Václav Krížo, Robo Matejčík, Jaro a Táňa Habartovci, Jirko Hnídek z Pardubic, Martin Veselý z Plzne, Miloš Švihorík – rybársky obchod 3Fish, Tomáš Hubočan, rybárske potreby Hugo Bytča.

Za mladých súťažiacich a ich rodičov ďakujeme a prajeme veľa takýchto vydarených podujatí.

Text a foto Štefan Rybár, Miroslav Williger

Ocenení mladí rybári

Horolezecká legenda na Chate pod Lampášom

V dňoch 2. – 3. septembra 2025 zavítala na Chatu pod Lampášom vzácna návšteva, legenda himalájskeho horolezectva Zoltán Demján. S Jozefom Psoťkom boli v roku 1984 ako prví Slováci na Mount Evereste, neskôr urobil v najvyšších horách sveta aj prvovýstup na Dhaulágirí. Okrem toho má za sebou množstvo ďalších významných prvovýstupov v horstvách po celom svete – Alpy, Andy, Pamír...

Pri vzájomnom stretnutí u nás pod Rozsutcom som vnímal obrovský charakter, múdrosť a prirodzený rešpekt, ktoré idú z tohto človeka. Teším sa na ďalšie stretnutie.

Ing. Pavol Michálek
FOTO Jana Ťapajna Micháľková

Sprava: Zoltán Demján,
Pavol Michálek

Venovanie Chate pod Lampášom

Požiar v Jánošíkovom dvore v Zázrivej

Azda všetky slovenské médiá informovali o tom, že v sobotu 16. augusta 2025 zachvátil ničivý požiar oblúbený rezort Jánošíkov dvor v Zázrivej. Úplne zničil drevenice Anička a Juraj (ďalšie tri ostali neporušené) a celkové škody prekročili sumu 4 milióny eur. Našťastie, nikomu z ubytovaných hostí sa zo zdravotného hľadiska nič nestalo.

Veľký požiar zasiahol aj dielo chýrneho kysuckého sochára, dizajnéra a sklárskeho výtvarníka Jaroslava Gaňu Symbolický hrob Juraja Jánošíka, ktoré je v rozsiahlom areáli turisticky vyhľadávaného zázrivského rezortu nainštalované od septembra 2013. Pôsobivý opus autor zhotovil pri príležitosti 300. jubilea úmrtia legendárneho zbojníckeho kapitána a ľudového hrdinu z Terchovej. Kompozícia diela pozostáva z nakloneného kríža, ktorý symbolizuje jarmo ubiedeného slovenského ľudu spútaného reťazou. Na konci reťaze je Jánošíkom pretrhnutá obruč ako nádej evokujúca skoré vyslobodenie a vieru v lepšiu ľudskú budúcnosť.

-pc-
FOTO František Mucha

Symbolický hrob Juraja Jánošíka v Zázrivej.

Lenka Poláčková v Terchovej

Dňa 19. septembra 2025 navštívila našu Terchovú skvelá horolezkyňa Lenka Poláčková s manželom, ktorí momentálne naberajú nové sily a energiu po náročnom výstupe na obávanú horu smrti K2 a minuloročnom výstupe na najvyššiu horu sveta Mount Everest – bez kyslíka.

Tým, že navštívili Jánošíkovu kolibu, prišli k nám tematicky oblečení. Bol veľký zážitok počúvať ich príbehy z výstupov. Napriek tomu, že ide ešte stále o mladých ľudí, Lenka je už zapísaná v histórii ako prvá Slovenka, ktorá zdolala spomenuté veľhory bez kyslíka. Obaja sú to skromní, pokorní a úžasní ľudia.

Jožko Mičo
FOTO Jánošíkova koliba

Jožko Mičo v spoločnosti manželov Poláčkovcov

Účastníci výstupu po svätej omši.

13. pamätný výstup na Veľký Rozsutec

Dňa 20. septembra 2025 sa konal v poradí už 13. pamätný výstup na Veľký Rozsutec – na počesť svätého Jána Pavla II., patróna horských záchranárov. Po rannej svätej omši, ktorú celebroidal páter Martin Štefanec, SVD, a uctení si relikvií sv. Jána Pavla II. sa účastníci presunuli do Štefanovej. Po občerstvení, ktoré pripravili horskí záchranári, sa účastníci spoločne odobrali na celodennú túru v sprievode horského záchranára Jožka Dávidíka.

Zážitky z túry umocňovalo krásne počasie, ktoré účastníkom výstupu naozaj prialo. Na vrchole Rozsutca si účastníci urobili spoločnú fotografiu a kochali sa krásnymi výhľadmi. Po túre dobre padlo aj posedenie, pri ktorom si účastníci vymieňali dojmy z vydareného dňa. Podujatie organizačne zabezpečuje Krajská knižnica v Žiline v zriaďovateľskej

pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja v spolupráci s Horskou záchrannou službou Malá Fatra, Klubom slovenských turistov regiónu Žilina, Žilinským turistickým krajom a Obcou Terchová.

Po rannej svätej omši predniesla Božena Sobolová za Krajskú knižnicu v Žiline príhovor, ktorý zverejňujeme.

Milí priatelia,

v tomto jubilejnom roku 2025 už trinásť krát putujeme na Veľký Rozsutec, aby sme si pripomenuli výnimočnú osobnosť – svätého Jána Pavla II. Ako „pútnici nádeje“ prichádzame s dôverou, aby sme kráčali smerom hore, k výšinám pozemským, ale aby sme kráčali aj k výšinám nebeským...

Za pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline môžem s istotou povedať, že na tento deň i samotný výstup sa vždy tešíme. Rovnako tomu bolo aj tento rok, pretože vždy ide o výnimočný deň, vždy ide o stretnutie s výnimočnými ľuďmi – s vami, ktorí ste aj dnes tu: vážený duchovný otec, vážení záchranári, vážení a milí priatelia turisti... Pri organizácii podujatia vždy nachádzame u vás podporu, porozumenie a ochotu ho organizovať a zažiť tak fyzické vypätie, ale i vnútorný reset, ktorý v tejto uponáhľanej dobe tak veľmi potrebujeme. Pri príprave a organizácii výstupu nás spája a zároveň stále fascinuje osobnosť nesmierne blízka nášmu národu – svätý Ján

Pavol II., ktorý po celý svoj pozemský život šíril hodnoty ľudskosti, pravdy, dobra a tolerance. Ako pontifik niekoľkokrát navštívil aj Slovensko, čo bolo pre našu krajinu a národ nesmiernym požehnaním i povzbudením.

Staňme sa dnes aj my pútnikmi a kráčajme vyššie a vyššie, krok za krokom, v nádeji a s dôverou. Nezabudnime zároveň vnímať a ďakovať za krásu, ktorú zachytia naše oči a ktorá posilní aj nášho ducha. Cestou sa podelíme o radosť i smútok so svojimi priateľmi, veď s nimi zabudneme aj na únavu, ktorá sa pri namáhavom výstupe zaiste dostaví. A tam, na vrchole Rozsutca pri kríži, vzdajme úctu svätému Jánovi Pavlovi II., ktorý je tu stále medzi nami aj prostredníctvom relikvie nachádzajúcej sa v tomto terčovskom chráme, a ktorý nad nami neustále bdie...

Katarína Šušoliaková

riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline
FOTOARCHÍV Krajská knižnica Žilina

Na vrchole Veľkého Rozsutca

Výstup Titusa Zemana na Veľký Kriváň

Svätá omša nad oblakmi na Veľkom Kriváni

Veľká saleziánska rodina v nedeľu 28. 9. 2025 na najvyššom kopci Malej Fatry.

Zo života Centra sociálnych služieb Terchová

Dňa 12. augusta 2025 sa v našom zariadení Centrum sociálnych služieb Terchová uskutočnil už 4. ročník Dňa otvorených dverí. Táto výnimočná spoločenská udalosť bola opäť zameraná na spájanie našich prijímateľov sociálnych služieb s ich rodinami, priateľmi, dobrovoľníkmi i širokou verejnosťou. Celé podujatie sa nieslo v duchu spolupatričnosti, lásky, vďačnosti a podpory, čo sa prejavilo nielen v bohatom programe, ale i v krásnych medziľudských stretnutiach a emóciách, ktoré boli cítiť počas celého dňa.

Vzácní hostia a bohatý program

Na akcii sme mali česť privítať zástupcov Žilinského samosprávneho kraja, predsedníčku Ing. Eriku Jurinová a riaditeľku OSV Ing. Ivetu Ďurišovou, MBA, riaditeľky partnerských zariadení, zástupcov obce, miestnej farnosti, ako i predstaviteľov kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií, s ktorými dlhodobo spolupracujeme. O pestrý kultúrny program sa postarali: zoskupenie Le Stelle, ktoré nás potešilo krásnym hudobným vystúpením; fujaristi Kavulákovci, rodáci z Terchovej, ktorí do programu vniesli tradičný slovenský folklór; naša kolegyňa Katarína Huranová, talentovaná autorka kníh, predniesla úryvok zo svojej vlastnej tvorby; spevácky zbor Sedmokrásky, zložený z našich prijímateľiek, predviedol pod vedením kolegyne Katky nádhernú pieseň. Veľkým obohatením dňa bola aj inšpiratívna prezentácia Ing. Štefana Ďurka o živote včiel, ako i možnosť absolvovať preventívne meranie zdravia v spolupráci so zástupkyňou spoločnosti Abbott. Vyvrcholením celého programu bolo sokoliarske vystúpenie Filipa, Laury a ich fascinujúcich dravcov zo Sokoliarstva Kollár, ktoré nadchlo deti aj dospelých.

Podakovanie

Z celého srdca ďakujeme všetkým, ktorí sa na tejto akcii podieľali, prispeli k jej úspešnému priebehu a vytvorili tak neopakovateľnú atmosféru plnú radosti a spolupatričnosti. Špeciálne poďakovanie patrí nášmu vernému dobrovoľníkovi, umelcovi a fotografovi pánovi Františkovi Muchovi, ktorý nás svojou prítomnosťou nesmierne potešil a zachytil čaro tohto dňa na nádherných fotografiách. Nezabudnuteľný deň s dravcami

Dňa 12. augusta 2025, počas 4. ročníka Dňa otvorených dverí v CSS Terchová, si naši prijímatelia spolu s ich rodinnými príslušníkmi, dobrovoľníkmi a priaznivcami užili krásny letný deň plný zážitkov a pozitívnych emócií. Jednou z hlavných atrakcií podujatia bolo jedinečné sokoliarske vystúpenie charizmatického sokoliara Filipa a jeho šarmantnej asistentky Laury zo Sokoliarstva Kollár, ktoré bolo súčasťou projektu AVES TERAPIE. Táto aktivita bola podporená Nadáciou SPP. Prijímatelia aj hostia mali možnosť zúčastniť sa púťovej prednášky o živote dravcov a ich výcviku, sledovať ukážky letu a dokonca si dravce pohladkať a nakrmiť priamo z ruky. Tento výnimočný zážitok vyčaril úsmevy na tvárach všetkých zúčastnených a potešil ich srdiečka.

Sme nesmierne radi, že sme mohli našim prijímateľom a všetkým návštevníkom dopriať takýto jedinečný zážitok, ktorý obohatil celý program Dňa otvorených dverí.

Výlet do osady Marunovia

Prijímatelia sociálnych služieb z Terchovej si nedávno spríjemnili deň výletom do osady Marunovia. V krásnom prostredí hornej krajiny navštívili miestnu zvonnicu a užili si chvíle oddychu v objatí prírody. Spoločná vychádzka sa niesla v pokojnej atmosfére plnej dobrej nálady, úsmevov a priateľských rozovorov. Seniori mali možnosť načerpať novú energiu, spomaliť a vychutnať si chvíle mimo každodenných povinností. Okrem príjemného oddychu mal výlet aj hlbší význam – posilnil vzájomné vzťahy medzi prijímateľmi, priniesol nové zážitky a podporil ich väzbu k okolitému prostrediu. Takéto podujatia sú dôležitou súčasťou života v zariadení, pretože prinášajú radosť, spoločenstvo a pocit spolupatričnosti.

Spoločná jazda Terchovským vláčikom

Výnimočný deň zažili prijímatelia sociálnych služieb z Terchovej a ich hostia z partnerských zariadení CSS Lúč, CSS Brezovec a CSS Studienka. Všetci spoločne objavovali krásy Terchovej, Štefanovej a Vrátnej netradičnou formou – jazdou obľúbeným Terchovským vláčikom. Počas jazdy sa účastníci dozvedeli množstvo informácií o obci, jej histórii a prírodných zaujímavostiach. Mnohí z nich si zároveň s nostalgiou spomenuli na miesta, kde kedysi pracovali alebo trávil voľný čas. Jazda vláčikom sa tak stala nielen turistickým zážitkom, ale i návratom do spomienok.

Po vyhliadkovej ceste vláčikom čakal všetkých účastníkov pestrý program v areáli zariadenia – chutné občerstvenie, príjemná hudba a množstvo rozovorov, ktoré ešte viac posilnili vzájomné priateľské väzby. Podujatie by sa neuskutočnilo bez podpory partnerských zariadení – a najmä vďaka Mgr. Mariánovi Bardiovskému, prevádzkovateľovi Terchovského vláčika, ktorý akciu sponzorsky podporil. Výnimočný deň tak spojil spoločenstvo seniorov z viacerých regiónov a priniesol im zážitok, na ktorý budú ešte dlho spomínať.

Prevenca pádov u seniorov

V zariadení Centra sociálnych služieb Terchová sa nedávno uskutočnila zaujímavá a užitočná prednáška zameraná na tému, ktorá je pre seniorov mimoriadne aktuálna – prevencia pádov. Odborný program viedla fyzioterapeutka Mgr. Valentína Klocaňová. Účastníkom priblížila, aké riziká pády prinášajú a ako sa im možno vyhnúť prostredníctvom zdravého životného štýlu, pravidelného pohybu a správnych návykov. Seniori sa dozvedeli aj praktické tipy týkajúce sa stravovania, či posilňovania tela a mysle. Prednáška mala nielen teoretický, ale aj praktický rozmer. Spoločne si seniori vyskúšali jednoduché cviky, ktoré pomáhajú rozvíjať celé telo, podporujú prekrvenie a zároveň rozvíjajú pamäť i kognitívne schopnosti.

Aktivita mala u prijimatelov veľký ohlas. Viacerí z nich povedali, že sa cítia motivovaní pravidelne sa hýbať a aktívne starať o svoje zdravie. Takéto podujatia prinášajú seniorom cenné informácie a povzbudenie, aby aj vo vyššom veku zostávali vitálni a plní energie.

Struny a srdce

Hudba má jedinečnú schopnosť prebúdzat spomienky, uvoľňovať napätie a prinášať radosť. Túto mocnú silu umenia mohli nedávno zažiť prijimatelia sociálnych služieb v Terchovej a Zázrivej, kde vystúpil harfista a skladateľ s medzinárodným renomé Michal Matejčík. Jeho koncert sa stal výnimočným umeleckým zážitkom, ktorý nadchol všetkých prítomných. Matejčíkov hudobný prejav, plný jemnosti a emócií, vytvoril neopakovateľnú atmosféru a zároveň priniesol poslucháčom pocit pokoja i radosť. Okrem hudobného majstrovstva si seniori cenili aj umelcovu charizmatickú osobnosť a jeho ochotu rozdávať radosť.

Podujatie Struny a srdce ukázalo, že hudba môže byť nielen formou umenia, ale i liečivým prostriedkom, ktorý otvára srdcia a spája ľudí.

Michal Matejčík

Mgr. Leonard Komár

FOTO František Mucha, Gabriela Tichá

Pripravení na výlet

Prednáška fyzioterapeutky
Valentíny Kločaňovej

Na výlete u Marunov

Sokoliari Filip a Laura

Deň otvorených dverí s úsmevom

Svadby tiež prechádzajú cez žalúdok

Zachytil som, že tohtoročné Jánošíkove dni sa niesli v znamení kľúčového slova Svadba. Preto som si začal premietiť svoje spomienky na prvé svadby, ktoré som mal možnosť ako dieťa vidieť alebo sa ich zúčastniť. Bolo tak koncom 50. a začiatkom 60. rokov minulého storočia v rodnej obci Horný Vadičov.

Sú to pekné spomienky, ktoré postupne doplnili ďalšie. Tie už boli z Terchovej, kde som sa v roku 1974 oženil a dlhé roky pracoval ako kuchár. V tejto profesii som absolvoval aj množstvo rôznych svadieb. A aká by to bola svadobná hostina bez chutného jedla a pitia?

No aj svadobné pohostenie sa časom postupne vyvíjalo. Vždy však platilo, že na svadbu bolo chutnejšie a štedrejšie. Aké bývali svadby na našich dedinách kedysi? Ako a čo sa varilo, podávalo ako svadobné menu? Chcem opísať, čo si pamätám od malého chlapca až do súčasnej doby. Ako sa počas plynutia rokov vyvíjali svadobné hostiny a zábavy, aké hudobné skupiny či muziky hrali na svadbách.

Kedysi sa začínali svadby a prípravy už od skorého rána. Svadobné spoločenstvo tvorili pokrvná rodina, duchovná rodina, susedia, kamaráti a keď sa už chodilo do zamestnania, tak aj kolegovia z práce. Pred svadobným obradom v kostole zvyklo sa ešte pozvaných hostí pohostiť v dome ženicha aj mladuchy, kde sa podávalo jedlo a občerstvenie. Rodina ženicha a mladuchy prišli pred kostol každý svojou cestou – a tam sa stretli. Mladuchu odprevádzal prvý družba, ženicha prvá družica. Ženich zvykol zabezpečovať hudbu, ktorá prišla s ním pred kostol. Muzikanti hrali takzvané chodníky. Pred svadobnými obradmi (svadobné sv. omše ešte nebývali) zahrali a zaspievali zopár pesničiek.

Počas obradu bolo pred kostolom ticho. Po sobášii odprevadil novomanželov od oltára kňaz pred kostol, kde sa zhruba od 70. rokov už občas objavil fotograf a urobil spoločnú fotografiu. Následne, za sprievodu pesničiek muzikantov, blahozelali pozvaní svadobníci,

ako i ľudia, ktorí boli zvedaví na mladý pár. V Terchovej zvykli gratulantom krstné mamy (široká a poprdajna) rozdávať v košíkoch koláče – radostníky; vo Vadičove sa to volalo aj šťastné. Popri tom sa ulievalo pálené do štamprlí alebo pohár vína. Toto mali na starosti družbovia s družicami.

Teraz sa pristávím pri samotnom pohostení a jeho obsahu. Kým sa pohli rodiny do kostola, tak sa uvarili párky debrecinky s horčicou a domácim chlebom, alebo sa zo zarezaného teliatka pripravila na túto udalosť huspenina – niekedy tiež perkelt s haluškami, v jeseni zvykol byť dobrý baraní guláš. Po obradoch v kostole sa išlo na svadobnú zábavu; buď na vyzdobené humná, alebo do sál kultúrnych domov. Od polovice 70. rokov sa pomer medzi svadbou na humne a v kultúrnych či reštauračných zariadeniach výrazne zmenil. Svadba na humne už bola odvtedy viac-menej rarita. Ak bolo veselie na humne, tak medzi zábavou, tancom a spevom sa spravila prestávka a družina išla

„na prvý chod“ do domu mladuchy. Čakal ich tam výborný slepačí vývar s domácimi rezancami, pečienkovými haluškami a pečené mäso z telacieho, bravčového alebo baranieho mäsa. Tieto mäsá sa podávali so zemiakmi alebo ryžou. Vyprážené rezne so zemiakovým šalátom s majonézou sa vo väčšej miere začali na svadobných hostinách objavovať koncom 60. rokov.

Na odľahčenie uvediem jeden humorný zvyk. Na kuchárov dávali pozor – tí museli žltka varechou miešať len do jednej strany, aby sa majonéza nezrazila... Suroviny na varenie jedál sa zvyčajne pripravovali deň vopred (napr. sliepky sa zabili, oparili, ošklbali z peria a vypitvali). Po večeri – prvom chode sa družina išla znova zabávať a tancovať. Následne obsluha pripravila stoly, aby privítali šatníkov, ktorí prišli finančne podporiť mlado-manželov na ich spoločnej ceste životom. Hovorili tomu, že hádzali na tanier alebo za šatami. Šatníci sa tiež navečerali a pri dobrej nálade si zaspievali šatnícke pesničky, pri ktorých sa prekárili alebo uťahovali jedna rodina z druhej. Niekedy veru išlo aj do tuhého, lebo sa im to nepáčilo... Okolo polnoci sa zvykla podávať kapustnica. Zábava trvala do skorých ranných hodín. Na druhý deň prišli mnohí svadobčania na poprafky. Patrilo sa ešte dobrým svadobným jedlom a pitím posilniť a pri posezení oživiť najmä

Aby v rodine nikdy nechýbal chlieb FOTO Milan Kosec

veselé svadobné chvíle v družnej a prajnej nálade, lebo po hodoch opäť prišli všedné pracovné dni.

Na tomto mieste by som spomenul svadobné menička, ktoré sa najčastejšie podávali v 80. rokoch minulého storočia. Ide o pomerne známe a frekventované jedlá, preto samotné receptúry teraz uvádzať nebudem. Je to pokus o malý exkurz do doby, keď boli svadby takmer výlučne v sobotu a často krátko aj dve-tri naraz.

Studené predjedlá:

šunková rolka s francúzskym šalátom, plnený paprikový lusk, paradajka plnená bryndzovou penou, plnené vajíčka na rôznych spôsoboch, šunková rolka s chrenovou šľahačkou, ktorá patrila medzi najobľúbenejšie predjedlá. Ku všetkým sa podávala malá obloha, chlieb a pečivo.

Polievky:

najväčšej obľube sa tešili vývary z domácich sliepok, ktoré sa podávali s domácimi rezancami; príliš ale nezaostával ani hovädzí vývar s pečevnými haluškami.

Muzika hrala na palangoch FOTO Jana Ťapajna Michalková

Hlavné chody

Vyprázané jedlá: bravčový rezeň, brniansky bravčový plnený rezeň, kurča. K vyprázaným jedlám sa podával zemiakový šalát s majonézou alebo zemiaková kaša s uhorkou.

Pečené, dusené jedlá: kuracie štvrte, hovädzia roštenka, prírodná hovädzia pečienka, plnená teľacia hrud. Ako príloha sa k týmto jedlám podávala ryža, hranolčeky, kompót alebo sterilizované zeleninové šaláty.

Mäsa s kapustou: pečené bravčové stehno, pečená krkovička, segedínsky guláš. K nim sa podávala kyslá dusená kapusta, hlávková dusená kapusta, niekedy bola pridaná i dusená červená kapusta s karamelom. V treťom chode sa často objavila aj sviečková na smotane so žemľovými knedľami, výnimočne tiež so zemiakovými masťnými knedľami.

Pečné svadobné spomínanie a dobrú chuť praje Emil Zajac

Eliška Moravcová očarila v Poľsku

Heligonkárka Eliška Moravcová zaujala svojou hrou nielen poľské publikum, ale aj porotcov v medzinárodnej súťaži heligonkárov v Wegierkovej Górkke a získala 3. miesto. Gratulujeme.

-red-
FOTOARCHÍV Eliška Moravcová

Zo života školy

Účelové cvičenia – strelba zo vzduchovky

Resuscitácia

Hod granátom

Škôlkari sa hrajú...

...spoznávajú

...učia

a prechádzajú

Na štarte Jánošíkovej míle

Absolútni víťazi Jánošíkovej míle – Natália Brezná a Matúš Hajas

Deň rešpektu na štadióne Antona Malatinského v Trnave

Naši žiaci na tribúne

Bazén v hoteli Boboty

Šiestaci na zdokonaľovacom plaveckom výcviku

6. ročník Cyrilo- metodského futbalového turnaja

Aj tento rok sa začiatkom júla konal Cyrilo-metodský futbalový turnaj O pohár starostu obce Terchová. Na Sihle sa v sobotu 12. júla 2025 stretli tímy Plechové, Pablo, Dream team, FK Terchová dorast, FC Šantošík, No name, Dynamo Dolný Kubín dorast a Fatran Zázrivá. Nechýbali napínavé situácie, oku lahodiace góly, výsledkové prekvapenia a vo finále dramatické penaltové rozuzlenie, po ktorom odovzdal starosta Terchovej Jozef Dávidík víťaznú trofej futbalistom z Dream teamu. To všetko v priateľskej atmosfére, ktorá počas celého slnečného dňa na Sihle panovala.

Celkové poradie

Dream team
Pablo
Dynamo Dolný Kubín dorast
FK Terchová dorast
Plechové
FC Šantošík
Fatran Zázrivá
No name
najlepší strelec: Adrián Chupáň
(6 gólov) – Dream team
najlepší brankár: Juraj Noga – Pablo

Podakovanie patrí všetkým, ktorí prispeli a pomohli s prípravami a organizáciou turnaja – FK Terchová, Obec Terchová, Martin Struhárňanský, Tomáš Hanuljak, Milan Muráň, Jirko Meško, Viktor Holúbek, Jozef Mičo, Ladislav Maruna. O prípravu hracej plochy sa postaral trávnikár Vincent Hanuliak, chutný guláš navarili manželia Viktor a Ivetka Sekerkovci, zápasový maratón s prehľadom odpískal rozhodca Vladimír Mahút. Stretneme sa o rok na siedmom ročníku.

Organizátori turnaja Dávid Švec, Matej Kvočka a Vincent Hanuliak

FOTO František Mucha

Organizátori turnaja

Spoločná fotografia po vyhlásení výsledkov.

Beh na Poludňový grúň 2025

Občianske združenie Grúň zorganizovalo 29. júna 2025 už 23. ročník Behu na Poludňový grúň. Na preteky sa prihlásilo 144 pretekárov zo Slovenska, Poľska a Česka; do cieľa ich dorazilo 143. Štart behu bol ako obvykle pri dolnej stanici lanovky Vrátna – Paseky (620 m. n. m.), cieľ, tradične, na Poludňovom grúni (1 460 m. n. m.). Dĺžka trate je 4 000 m s prevýšením 820 m.

V hlavnej kategórii zvíťazil piatykrát za sebou a siedmy raz celkovo Jozef Hlavčo zo Salomon/Sportby v čase 0:31:50. Rekord podujatia stále drží Andrzej Dlugosz z Poľska časom 0:30:21 z roku 2008.

Z terchovských bežcov sa najlepšie umiestnil, na 14. mieste, Martin Bardy časom 0:42:05. Ďalšími domácimi účastníkmi boli Pavol Machálek, Peter Švec, Martin Dendis, Vladimír Moravčík, Martin Dikoš, Jaroslav Ondruš a Marián Ďuratný. Najstarším účastníkom bol Štefan Farský (1946). Zaujímavosťou behu bol štart slovenského hokejového reprezentanta Dalibora Dvorského, ktorý je hráčom klubu kanadsko-amerického NHL St. Louis Blues.

Veľké poďakovanie patrí všetkým podporovateľom tohto podujatia: Horská záchranná služba Malá Fatra vo Vrátnej, Chata na Grúni, Obec Terchová, COBA plastics, Citizen, Teletandem, TPM, Nedzbala, Alteria Motor Žilina, Dermapoint, N Šport, Reštaurácia Starý majer, Kofola, Urpiner, PEBA a dobrovoľníci, ktorí zabezpečovali servis pretekárom i všetkým účastníkom podujatia.

Text a foto Vladimír Vallo
OZ Grúň

Zlava: Dalibor Dvorský, Martin Dendis

Cieľ na Poludňovom grúni

Štart v Pasekách

Ženatí verzus slobodní

Bývali to kedysi veru pamätné futbalové zápasy. Či už to bolo na ihrisku u Gregušov medzi bytovkou a krčmou s potravinami Jednota, pod Bukovinou nižšie priehradu, na Mláke, kde bolo ihrisko s magickým názvom Marakana, alebo u Marunov Na jamkách smerom na Vallo vrch. Registračky nemuseli byť, stačilo mať chuť a odvahu bojovať za svoj stav. Rivalita bola veľká, iskrenie v súbojoch tiež, ale všetky neduhy a krivé pohľady sa napokon medzi víťazmi a porazenými vyriešili po zápase pri pečenej klobáske, guláši a pive.

Posledné takéto derby zápasy sa datujú do obdobia prelomu 80. a 90. rokov minulého storočia, čo je veru poriadne dlhá doba. Zrejme preto si zopár nadšencov zoskupených okolo Šimona Jánošíka a Martina Poleťa povedalo, že je čas oprášiť zašlú slávu zápasov ženatých so slobodnými, a 30. augusta 2025 pripravilo v spomínanej lokalite Na jamkách u Marunov športové podujatie, na ktoré sa bude opäť ešte dlho spomínať. Prenosné brány 5 x 2 metre doviezol zo Sihly Peter Repáš, hraciu plochu pokosili a pripravili bratia Marunovci a Peťo Repáš mladší. V poli hralo na obidvoch stranách šesť hráčov plus brankár a striedali sme hokejovým spôsobom. Bolo sa na čo pozeráť, veď dohromady padlo 27 gólov. Niektoré z nich by si zaslúžili prítomnosť televíznej kamery a uvedenie v rubrike Frajer na záver, iné by určite bodovali v relácii Vtipnejší vyhráva...

Po športovej časti, ktorú sledovalo aj niekoľko desiatok divákov, sa spoločenská časť s občerstvením konala v krčme U Kyčera. Tam sa do neskorých nočných hodín späť nabíjala stratená energia, rozoberali nielen strelené góly, zahodené šance či vyšportované postavy, ale zároveň sa už plánovalo budúcoročné repete, na ktoré sa všetci tešíme. A slobodní sa zastrájajú, že to ženatým vrátia aj s úrokmi. No, uvidíme...

Výsledkový servis

Ženatí – slobodní 15 : 12

Góly ženatých: Jozef Rybár 7, Lukáš Jánošík 3, Martin Struhárňanský 2, Matej Kvočka, Ján Panták, Marián Zajac

Góly slobodných: Šimon Jánošík 6, Martin Valchár 3, Matej Poleť, Dávid Kvasnica, Peter Repáš jr.

Ženatí: Martin Poleť, Miroslav Poleť, Peter Repáš, Ján Panták, Ján Valchár, Laco Maruna, Ján Maruna, Jozef Rybár, Martin Struhárňanský, Marián Zajac, Matej Kvočka, Lukáš Jánošík, Ludo Husár, Štefan Poleť, Ján Cigánik, Václav Struhárňanský

Slobodní: Šimon Jánošík, Peter Balát, Martin Valchár, Matej Poleť, Dávid Kvasnica, Peter Repáš jr., Dominik Maruna, Boris Jelluš, Marko Panták.

Marián Zajac

FOTO Natália Balátová

Žltí ženatí, zelení slobodní

Letný futbalový kemp

Aj tento rok sme v Terchovej pripravili pre deti obľúbený futbalový kemp. Bol to tretí ročník a zúčastnilo sa ho 29 detí. Program kempu bol atraktívny a niesol sa v priateľskej atmosfére. Spoločne sme si užívali futbalové tréningy, prechádzky po Terchovej, opekačku, dokonca sme navštívili a prezreli si štadión MŠK Žilina. Na konci kempu sme deťom odovzdali rôzne vecné ceny.

Chcela by som sa veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí mi pomáhali s prípravou, ale aj samotnou realizáciou celého kempu.

Text a foto Ema Holúbková

Na štadióne Pod Dubňom

Stolnotenisová družba na úrovni

Stolnotenisový klub Terchová zorganizoval 13. septembra 2025 už 11. ročník medzinárodného stolnotenisového turnaja O pohár starostu obce Terchová. Konal sa v telocvični Základnej školy Terchová – ústredie. Turnaj otvoril starosta obce Jozef Dávidík, ktorý privítal stolnotenisové družstvá z družobných obcí Velehrad (Česká republika) a Dunajská Lužná, ako i z Malej Bytče. V prvom zápase zvíťazila Terchová nad Malou Bytčou 14:4, v druhom zdolalo družstvo Dunajskej Lužnej Velehrad 12:6. V súboji o 3. miesto zvíťazil Velehrad nad Malou Bytčou 11:7. Do finále sa prebojovalo domáce družstvo, ktoré si po víťazstve nad Dunajskou Lužnou 11:7 vybojovalo po dvoch rokoch starostovskú trofej.

Výsledky

1. miesto Terchová: P. Herud, D. Gallová, J. Štefko, J. Žitňák, M. Sadák, M. Hanuliak
2. miesto Dunajská Lužná: Červenka, Káčer, Pogáč, Gaľa, Baluchová
3. miesto Velehrad: Vaněk, Vaňková, Smetana, Odložílek
4. miesto Malá Bytča: Cabaj, Michal, Janec, Černek

Turnaj bol mimoriadne úspešný a podľa vyjadrení účastníkov mal najvyššiu športovú úroveň za posledné roky. Bola to výborná príprava na ligovú súťaž oblastnej organizácie stolného tenisu Žilina, ktorá odštartovala 22. septembra 2025. Terčovské stolnotenisové A družstvo hrá v 7. lige, B družstvo v 10. lige.

Organizátori turnaja sa chcú touto cestou poďakovať starostovi obce a riaditeľstvu základnej školy za podporu, a všetkým členom stolnotenisového klubu a sponzorom za prípravu vydareného podujatia.

Text a foto Vladimír Vallo

Účastníci medzinárodného stolnotenisového turnaja

Za Jánom Stašom

Len tri dni po vydarenom medzinárodnom turnaji družobných obcí v stolnom tenise zasiahla stolnotenisový klub Terchová veľmi smutná správa. Vo veku 68 rokov nás navždy opustil zakladajúci člen klubu, dobrý kamarát a podporovateľ Ján Stašo. Za dlhoročnú spoluprácu, reprezentáciu a podporu STK Terchová ďakujeme a rodine zosnulého Jána Staša vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

Čeť jeho pamiatke, odpočívaj v pokoji!

STK Terchová

Nová výzva v kolíske futbalu

V priebehu júla tohto roka spečatil Róbert Boženík svoj prestup z portugalskej Boavisty Porto do ambiciózneho anglického klubu Stoke City (druhý najstarší klub na svete, založený v roku 1863), ktorý je účastníkom Championship, druhej najvyššej súťaže v kolíske futbalu Anglicku. V červeno-bielom drese „hrnčiarov“ (The Potters) z mesta Stoke-on-Trent (250 tisíc obyvateľov) v regióne West Midlands, ležiacom na polceste medzi Birminghamom a Manchestrom, už absolvoval ligové i pohárové zápasy v povestnej atmosfére na tribúnach, ktorú vedia vytvoriť azda len fanúšikovia na Britských ostrovoch. V septembri sa jeho klubovým spoluhráčom stal mladý slovenský reprezentant Tomáš Rigo a do konkurenčného klubu FC Middlesbrough prestúpil aj kolega z reprezentácie Dávid Strelec.

Všetkým trom slovenským sokolom prajeme veľa úspechov v nových športových výzvach na Britských ostrovoch.

Adam Zajac
FOTO stokecity

Septembrová tradícia

Už zopár rokov patrí septembrový termín okolo sviatku sv. Václava návšteve Velehradčanov v Terchovej. Niekedy na deň, inokedy na dva sa vyberú obyvatelia našej partnerskej obce z okresu Uherské Hradište na čelo so starostom Alešom Mergentalom do Jánošíkovho kraja na zájazd, a užijú si najmä turistiku v Malej Fatre. Tento rok, 27. septembra, pribudol v programe futbalový zápas žiakov FK Terchová a TJ Velehrad, ktorý naši hostia vyhrali 4:6 (Oliver Šuštiak 3, Maximilián Hanuljak – Jan Kříž 3, Patrik Rozbroj 2, Leo Kugler). Pán starosta Mergental zhrnul tohtoročný velehradský trip nasledujúcimi slovami: „Je veľmi milou tradíciou, že na konci září vyjíždí celý autobus dětí a dospělých z Velehradu do krásné a přátelské Terchové. Letos se výjezd oživil nápadem našich fotbalových trenérů

na společný zápas žáků. Sport je podobně jako hudba a folklor aktivitou, kde se lidé mohou seznamovat a zažívat úžasný společný čas. Před dvěma týdny to byl mezinárodní turnaj v stolních tenistů a dnes fotbal. Velmi mě těší, že se dnes naše společné aktivity zase trochu proluly. A těším se, že budeme moci přivítat nejen fotbalisty, ale třeba celý zájezd u nás na Velehradě“ – dodal velehradský starosta v spoločnosti terchovského kolegu Jozefa Dávidíka pri odchode našich priateľov domov na Moravu.

Text a foto Marián Zajac

Velehradčania v modrom, Terchovci v zelenom

Na Malom Rozsutci

Z futbalového archívu

Na fotografii z archívu Milana Dávidíka sa nachádzajú hráči TJ Jánošík Terchová na ihrisku v Trnovom zo sezóny 1981/82. Podľa spomienok Jožka Garlíka, Milana Dávidíka a Štefana Míha sa zápas skončil výsledkom 2:2 a oba góly strelil Martin Garlík. Hralo sa v máji 1982, v čase „troch zamrznutých“, a na to obdobie bola veľká zima. V uvedenej sezóne bol najlepším strelcom mužstva Michal „Mišo“ Križo a mladé terchovské mužstvo (Adamovský, Mičo a Moravčík nemali ani 20 rokov) hralo o udržanie sa v najvyššej okresnej súťaži, čo sa nakoniec podarilo. V mužstve boli štyria Štefanovia a traja Jozefovia, takže na ich meniny bývalo veselo... Horný rad zľava: Štefan Dikoš, Jozef Cingel – kapitán, Martin Garlík, Štefan Mího, Jozef Mičo, Jozef Garlík (zranený). Dolný rad zľava: Štefan Garlík, Štefan Adamovský, Milan Dávidík, Kamil Repáň, Milan Moravčík, Vincent Hanuliak

-zaj-

Za Štefanom Adamovským

Koncom júna zomrel v Belej, kde trvale žil, vo veku 62 rokov terchovský rodák Štefan Adamovský (5. 1. 1963 – 28. 6. 2025). Podľa informácií, ktoré mi poslal Kamil Muráň, „bol na maróдке, čakal na operáciu srdiečka, v osudný deň odpadol a už mu nebolo pomoci“. Zosnulý vychoval spolu s manželkou 7 detí (päť dievčat a dvoch synov).

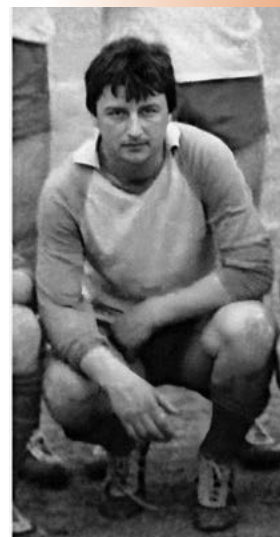
Hneď, ako som sa dozvedel o Štefanovom úmrtí, začali mi v hlave vibrovať spomienky. Chodili sme do tej istej základnej školy v Struhárni (časť Gregušovia) a hoci bol odo mňa o tri roky starší, rozumeli sme si. Spájala nás hlavne téma histórie športu, o ktorej sme vedeli diskutovať dlho i vášnivo. Pohybovo mimoriadne nadaný Štefan Adamovský vyrastal v Hornej Tižine a povedané dnešným jazykom, bol generačný talent. Excelentne hrával nielen futbal, ale i basketbal a volejbal. Ako žiak a dorastenec prekonával v terchovskom drese jeden strelecký rekord za druhým. Časom, už v mužskej kategórii, sa z pozície útočníka presunul na ľavú stranu obrany. Patril do silnej futbalovej generácie, ktorú spolu s ním tvorili Jožko a Jano Hanuliakovci, Milan Moravčík, Jožko Mičo, Fero Špirka, Jirko Meško a iní. Veľká škoda, že sa v tých časoch ešte nevenovala adekvátna pozornosť talentovaným jednotlivcom. Inak by zrejme aj Štefanova športová kariéra nabrala diametrálne odlišný kurz.

Naposledy som ho stretol pred šiestimi rokmi v Žiline. Po srdečnom zvitani (nevideli sme sa veru riadne dlho) hneď prišla reč na futbal a šport vôbec. Ako za mladi... Pišta, odpočívaj v pokoji!

Česť pamiatke Štefana Adamovského.

Peter Cabadaj

FOTOARCHÍV rodina Adamovská

Devätnásťročný Štefan Adamovský v drese terchovského futbalového „áčka“ (máj 1982) FOTOARCHÍV Milan Dávidík

Deň Horskej záchranej služby

Malá Fatra 4.10.2025

Pozývame Vás na stretnutie priateľov HZS

- 15:00 Chata pod Lampášom

Ukážky pre verejnosť

- 9:00-12:00 Vrátna-Tiesňavy

MIESTNE KULTÚRNE
STREDISKO TERCHOVÁ

Terchovská
galéria umenia

od 25. septembra
do 28. októbra 2025

VÝSTAVA

Jánošíkovská tradícia ako silný ideový zdroj tradičnej kultúry a folklorizmu

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Podtatranské múzeum v Poprade
Prešovský samosprávny kraj

Vás pozývajú
na výstavu fotografií

NÁVRATY KAROLA SKŘIPSKÉHO

7. október - 16. november 2025
Vernisáž výstavy 7. október 2025 16:00 hod.

Podtatranské múzeum v Poprade
Vajanského 72/4
Poprad

www.muzeumpk.sk
pozvanka@muzeumpk.sk
052/7721 924

Zmena programu vyhradená.

TERCHOVSKÝ POLMARATÓN

MEDZINÁRODNÝ | 10. ROČNÍK | 2025

PRVÝCH 500 ZAREGISTROVANÝCH ZÍSKAVA TRIČKO S LOGOM PODJATIA ZADARMO
DETSKÝ BEH | 770 M | ŠTART O 9:45 HOD.

18.10. 10:18 HOD. 21 KM
ŠTART - CIEĽ: OBECNÝ ÚRAD TERCHOVÁ 10 KM, 5 KM

Terchovský polmaratón
terchovsky.polmaraton
www.terchovskypolmaraton.sk

ORGANIZÁTORI:
OBEC TERCHOVÁ
TERCHOVÁ V POHYBE, o.z.

